

**STRATEGIA
INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
GMINY BLIZANÓW
NA LATA 2016 - 2022**

Autorzy:

Nadzór nad opracowaniem Strategii:
Sławomir Musioł – Wójt Gminy Blizanów

Koordinacja prac związanych z przygotowaniem Strategii:
Zuzanna Orpel - Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Blizanowie

Spis treści

		Strona
	Wstęp	4
I	Cel i proces tworzenia strategii	5
1.1	Podstawy prawne utworzenia dokumentu	5
1.2	Przesłanki lokalne stanowiące podstawę utworzenia strategii	6
1.3	Cel i korzyści wynikające z opracowania strategii	6
1.4	Horyzont czasowy Strategii	8
1.5	Przebieg procesu aktualizacji Strategii	8
1.6	Struktura dokumentu	12
II	DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY BLIZANÓW	15
		15
2.1	Położenie i uwarunkowania administracyjne Gminy Blizanów	
2.2.	Sytuacja demograficzna	17
2.3.	System pomocy społecznej w Gminie Blizanów	21
2.3.1	Formy pomocy i świadczeń świadczone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	26
2.3.2	Pozostałe podmioty systemu pomocy społecznej działające na terenie Gminy	29
2.4	Problemy społeczne mieszkańców Gminy Blizanów w świetle konsultacji społecznych	28
2.5	Analiza SWOT Gminy Blizanów w zakresie spraw społecznych	32
III	KIERUNKI ROZWOJU SPOŁECZNEGO GMINY BLIZANÓW	34
3.1	Wizja rozwoju społecznego Gminy Blizanów	34
3.2	Cele rozwoju społecznego Gminy Blizanów	36
3.3	Realizacja celów – kierunki działań	38
3.4	Ramowy harmonogram wdrażania Strategii	45
3.5	Monitoring i wdrażanie strategii	51
3.6	Aktualizacja, promocja i sprawozdawczość Strategii	52
IV	POWIĄZANIA STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	55
Załącznik Nr 1.	Wzór ankiety diagnozującej problemy i potrzeby społeczne w Gminie Blizanów	60
Załącznik Nr 2.	Wyniki konsultacji społecznych	65
Załącznik Nr 3.	Poziom wskaźników monitorowania Strategii	73

WSTĘP

Planowanie strategiczne w zakresie polityki społecznej jest wymogiem ustawowym - ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 poz. 163) nakłada na gminę obowiązek opracowania i wdrażania gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Poza tym opracowanie Strategii jest potrzebą bieżącej sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Blizanów, związaną głównie ze zmianami społeczno-demograficznymi oraz nowymi możliwościami związanymi z pozyskiwaniem funduszy strukturalnych na rozwój lokalny, w tym politykę społeczną.

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych obejmuje działania publicznych i prywatnych instytucji pomocy społecznej (i pokrewnych), prowadzone na terenie gminy, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzi zamieszkujących Gminę.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Blizanów na lata 2016-2022 jest dokumentem opracowanym przy zastosowaniu metod partycypacyjnych przy współudziale społeczności lokalnej.

W oparciu o uzyskane informacje, oceny i opinie został przygotowany dokument, który pozwoli na efektywne prowadzenie lokalnej polityki społecznej oraz wskaże obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem interwencji władz lokalnych. Metodyka opracowania dokumentu pozwoliła zaangażować środowisko lokalne w budowę strategii na najważniejszych etapach, od diagnozy do wdrożenia i realizacji. Perspektywa czasowa obowiązywania niniejszego dokumentu została skorelowana z głównymi dokumentami strategicznymi wpływającymi na rozwiązywanie lokalnych problemów, tj. Narodową Strategią Integracji Społecznej oraz Aktualizacją Strategii Gminy Blizanów na lata 2012-2021.

I. Cel i proces tworzenia strategii

1.1. Podstawy prawne utworzenia dokumentu

Obowiązek opracowania Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17. ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.). Różnorodność problemów społecznych występujących w gminie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości. Są to m.in.:

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2003 r. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2003 r. Nr 122, poz. 1143 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2012 poz. 1356 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 1997 r. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493).
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. z 2005 r. Nr 86 poz. 732 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r., poz. 1228 z późn. zm.).

Oprócz wspomnianych aktów prawnych przy realizacji strategii może zachodzić potrzeba odwołania się również do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej, budownictwa socjalnego.

Opracowując lokalną strategię integracji i rozwiązywania problemów społecznych, uwzględniono dokumenty programowe, w których akcentuje się konieczność zapewnienia dialogu i partnerskiej współpracy instytucji rządowych, samorządowych, organizacji pozarządowych oraz biznesu. Uznaje się także za niezbędną partnerską współpracę z osobami podlegającymi wykluczeniu społecznemu. Wspomniane dokumenty to przede wszystkim:

- Umową Partnerstwa na lata 2014-2020,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Wielkopolskiego,
- Program Operacyjny Wiedza, Edukacja Rozwój.

1.2. Przesłanki lokalne stanowiące podstawę utworzenia strategii

Problemy społeczne występujące w Gminie Blizanów prowadzą do zbudowania długofalowej wizji działań prowadzących do dokonania trwałej zmiany społecznej zgodnie z przyjętymi celami, spójnej wizji realizowanej przez różne podmioty, które współpracują ze sobą na rzecz lokalnej społeczności. Realizacja polityki społecznej w Gminie Blizanów powinna być oparta na długofalowym planowaniu i jasnych celach co zostało wykazane w niniejszym dokumencie. Strategia pozwoli na lepsze koordynowanie działań instytucji funkcjonujących na polu polityki społecznej w gminie wokół głównego kierunku działań i problemów w tej sferze. Utworzona Strategia ułatwi pozyskiwanie środków finansowych na realizację zadań polityki społecznej.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy i konsultacji społecznych stwierdzono, że główne obszary prowadzące do powstania problemów społecznych wokół których będzie skupiać się Strategia to:

- niewystarczające zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, rodzin oraz osób starszych,
- niewystarczająca dostępność do usług medycznych i rehabilitacyjnych,
- nierówne szanse edukacyjne oraz awansu społecznego,
- bezrobocie, brak miejsc pracy, niski stopień materialny rodzin i osób,
- niedostosowanie społeczne dzieci i młodzieży, osób dorosłych (nadużywanie alkoholu, uzależnienia, agresja, wymuszenia, kradzieże, niszczenie mienia publicznego),
- brak kompleksowych rozwiązań dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów,
- niewystarczające wsparcie dla osób chorych i starszych, samotnych oraz niepełnosprawnych,
- niska aktywność i integracja społeczna mieszkańców gminy.

1.3. Cel i korzyści wynikające z opracowania strategii

Celem utworzenia *Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Blizanów na lata 2016-2022* jest:

- opracowanie efektywnego programu pomocy, który umożliwi rozwiązywanie problemów społecznych oraz przyczyni się do przeciwdziałania wykluczenia społecznego i marginalizacji;
- odpowiednie zaplanowanie i realizowanie aktywnej polityki społecznej na poziomie lokalnym oraz wyznaczenie kierunków działań w zakresie rozwoju potencjału instytucjonalnego i społecznego Gminy Blizanów.

Korzyści wynikające z opracowania Strategii:

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Blizanów na lata 2016-2022 pomoże samorządowi w prowadzeniu polityki społecznej, pomoże gminie m.in. w:

- skuteczniejszym wykorzystaniu pieniędzy z funduszy strukturalnych;
- racjonalizacji wydatków z zakresu pomocy społecznej;
- opracowaniu zintegrowanego systemu pomocy rodzinie;
- polepszeniu i rozwojowi inicjatyw społecznych;
- zwiększeniu współpracy organizacji pozarządowych z samorządem lokalnym w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów społecznych;
- podniesieniu poziomu integracji społecznej w gminie.

Działania, które zostaną podjęte w ramach Strategii przyczynić się mają do:

- budowy potencjału Gminy w zakresie strategicznego planowania i realizowania polityki społecznej na poziomie lokalnym,
- budowy potencjału instytucjonalnego i społecznego gminy mającego na celu najlepsze wykorzystanie innych programów w obszarze integracji i pomocy społecznej,
- zwiększenia lokalnej aktywności w obszarze rozwiązywania problemów społecznych; do wzmocnienia i tworzenia lokalnych organizacji pozarządowych aktywnie włączających się w proces integracji społecznej na terenie Gminy Blizanów,
- zdobycia większego doświadczenia gminy w zakresie zlecania zadań własnych partnerom społecznym,
- zaspokojenia potrzeb mieszkańców poprzez budowanie sieci usługodawców,
- efektywniejszego zaspokojenie potrzeb mieszkańców poprzez stworzenie sieci usług społecznych,
- zwiększenia lokalnej aktywności w obszarze rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Blizanów na lata 2016-2020 określa najważniejsze działania, które należy podjąć, aby umożliwić osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać za pomocą własnych środków, możliwości i uprawnień.

Strategia ta ukierunkowana jest głównie na rozwój i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami działającymi w ramach polityki społecznej, zwłaszcza w zakresie służby zdrowia, oświaty, policji. Realizacja strategii stworzy szanse na większe wykorzystywanie dodatkowych środków

pochodzących z budżetu państwa i funduszy z Unii Europejskiej oraz przyczyni się do budowania systemu pomocy społecznej w tutejszej gminie.

1.4. Horyzont czasowy Strategii

Proces aktualizowania strategii rozpoczęto w maju 2015 roku, podejmując decyzję o jej ponownym zredagowaniu przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Blizanowie przy merytorycznym wsparciu Konsultanta Regionalnego MPiPS. Zakończenie prac nad dokumentem zaplanowano na ostatnią dekadę września 2015 roku z zamiarem przedłożenia strategii na Sesji Rady Gminy i przyjęcia jej ustaleń uchwałą do realizacji.

Poprzednią Strategię Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Blizanów na lata 2009-2015 uchwalono w dniu 08.12.2009 Uchwałą Nr XXVIII/255/09 Rady Gminy Blizanów.

Przyjęta metoda aktualizacji Strategii oparta została na udziale różnych grup społecznych i pomocy ekspertów, spełniając tym samym oczekiwania instytucji społecznych. Okres realizacji Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Blizanów przyjęto na siedem lat (2016-2022), co ułatwi formułowanie zadań gminy, szczególnie przy pozyskiwaniu funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

1.5. Przebieg procesu aktualizacji Strategii

W pracach nad aktualizacją Strategii wyróżniono następujące etapy:

- Etap I – organizacja procesu aktualizacji i opracowania strategii – konsultacje społeczne w zakresie zdiagnozowania problemów i potrzeb społecznych mieszkańców gminy.
- Etap II – prace warsztatowe nad strategią
- Etap III – wdrażanie strategii

Etap I. Organizacja procesu aktualizacji i opracowania Strategii:

W procesie aktualizacji i opracowania „*Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Blizanów na lata 2016-2022*” istotną rolę odegrały konsultacje społeczne mające na celu zidentyfikowanie problemów i potrzeb społecznych mieszkańców gminy. Konsultacje przeprowadzono w miesiącach: czerwiec-lipiec 2015 r., a ich wyniki zamieszczono w załączniku 2 do strategii. Respondentów dobrano w taki sposób, aby zapewnić udział wszystkich grup społecznych, o czym świadczy charakterystyka osób, które odpowiedziały na pytania.

Kolejnym krokiem było przygotowanie części diagnostycznej i analiza sytuacji społecznej w gminie w oparciu o dane statystyczne oraz opinie środowisk społecznych i przedstawicieli instytucji społecznych. Opracowując lokalną strategię rozwiązywania problemów społecznych, uwzględniono dokumenty programowe, w których akcentuje się konieczność zapewnienia

dialogu i partnerskiej współpracy instytucji rządowych, samorządowych, organizacji pozarządowych oraz biznesu. Wspomniane dokumenty to przede wszystkim na poziomie:

- **lokalnym:** z Aktualizacją Strategii Rozwoju Gminy Blizanów na lata 2014-2021 przyjętego Uchwałą nr XXXVII/375/2014 Rady Gminy Blizanów z dnia 10 lipca 2014 r., Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; Gminnym Programem Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalanym corocznie;
- **powiatowym:** ze Strategią Rozwoju Powiatu Kaliskiego na lata 2014-2021 (uchwała Nr XLV/481/2014 Rady Powiatu Kaliskiego z dnia 19 sierpnia 2014 roku);
- **regionalnym:** z Strategią Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2020;
- **krajowym:** Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (SRKL) przyjętą przez Radę Ministrów (uchwała nr 104 Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 2013 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020).

Etap II. Prace warsztatowe

Kolejnym krokiem było przeprowadzenie warsztatów opracowania Strategii wg następującego programu:

Tabela nr 1. Opis warsztatów opracowania Strategii.

WARSZTAT A	WARSZTAT B	WARSZTAT C	Wynik końcowy
<p>Diagnoza sytuacji społecznej w gminie</p>	<p>Analiza problemów społecznych oraz zasobów społecznych w gminie</p>	<p>Formułowanie założeń strategii rozwiązywania problemów społecznych w oparciu o partycypację społeczną i zasady rozwoju społecznego</p>	<p>Powstaje dokument GSRPS oraz Harmonogram realizacyjny</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza sytuacji społecznej w gminie w oparciu o dane statystyczne oraz opinie środowisk społecznych i przedstawicieli instytucji społecznych - Analiza doświadczeń w rozwiązywaniu problemów społecznych Formułowanie wizji rozwoju społecznego gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - Identyfikacja problemów społecznych w gminie, - Analiza przyczyn zjawisk społecznych, wzajemnych korelacji - Określanie zasobów społecznych gminy - Badanie potrzeb społecznych oraz zakresu ich zaspokojenia - Ocena poziomu Integracji społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza zasad rozwoju społecznego - Formułowanie misji rozwoju społecznego w korelacji z wizją rozwoju gminy - Formułowanie celów strategicznych - Określanie celów oraz kierunków działań w gminie - Określanie sposobu zarządzania realizacją strategii - analiza zgromadzonych dokumentów zastanych w gminie dot. diagnozy sytuacji społecznej w gminie . 	<ul style="list-style-type: none"> - Określenie działań zespołu zadaniowego - Ustalenie zasad monitoringu - Opracowanie procedur ewaluacji - Upowszechnienie wyników działań

Etap III. Redagowanie Strategii

Procesem ostatecznego redagowania Strategii zajęł się Zespół Zadaniowy oraz Pani Zuzanna Orpel Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Blizanowie. Zebrano wszystkie wypracowane i zgromadzone dane oraz materiały i ustalono koncepcję opracowania dokumentu uwzględniającą standardowe kryteria dokumentów strategicznych i wymogi MPiPS .

Konstruowanie strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Blizanów dokonano także w oparciu o dane zawarte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii, dane Urzędu Gminy i Ośrodka Pomocy Społecznej, dane GUS i Narodowego Spisu Powszechnego, dane Komisariatu Policji, Powiatowego Urzędu Pracy i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu. Podstawę konstruowania Strategii stanowiło także rozpoznanie w potrzebach i rodzajach pomocy dla mieszkańców gminy. Uzyskane dane stanowiły podstawę do sporządzenia analizy SWOT, czyli bilansu mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń wynikających z uwarunkowań zewnętrznych. Podstawową metodą pracy były rozmowy, konsultacje i warsztaty na temat poszczególnych zagadnień i etapów tworzenia strategii z osobami bezpośrednio zajmującymi się poszczególnymi problemami omówionymi poniżej w diagnozie. W oparciu o powyższe metody określona została wizja rozwoju społecznego Gminy Blizanów, sformułowane cele główne i szczegółowe oraz sposoby rozwiązywania problemów społecznych. Na podstawie zbioru zadań będzie można opracować programy operacyjne i projekty, których realizacja będzie niezbędna dla rozwiązywania problemów społecznych Gminy w najbliższych kilku latach.

Etap IV. Wdrażanie Strategii

Etapy oficjalnego przyjęcia *Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Blizanów na lata 2016-2022* oraz jej wdrażania:

I Przyjęcie Uchwałą Rady Gminy Blizanów „*Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Blizanów na lata 2016- 2022*” do realizacji.

II Powołanie Zarządzeniem Wójta:

- Koordynatora Zarządzania Realizacją Strategii- kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Blizanowie
- Zespołu ds. Wdrażania Strategii – którego zadaniem będzie m.in. promocja Strategii wśród społeczności lokalnej

III Promocja Strategii wśród mieszkańców gminy, w tym osób kluczowych kształtujących w gminie politykę społeczną oraz przedstawicieli różnych podmiotów działających w sferze polityki społecznej i organizacji pozarządowych, grup nieformalnych i innych liderów społecznych a także pozyskiwanie usługodawców i partnerów społecznych do jej realizacji.

IV Praca Zespołów Programowych nad Programami Operacyjnymi m.in.: Programem Współpracy Samorządu z Organizacjami Pozarządowymi; Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnym Programem Przeciwdziałania Narkomanii; Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie itp.

V Praca Zespołów Projektowych nad projektami realizacyjnymi Strategii, aplikowanie o środki na ich dofinansowanie z różnych źródeł; realizacja partnerskich projektów, monitoring, ewaluacja, sprawozdawczość zrealizowanych projektów w ramach Strategii.

Zespół redagujący Strategię wspólnie ustalił proces jej przyjęcia i oficjalnego wdrożenia na terenie Gminy Blizanów, który szczegółowo opisany jest w rozdziale IV Strategii.

1.6 Struktura dokumentu

W oparciu o uzyskane i wypracowane materiały został przygotowany dokument, który pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej oraz wskaże obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski ze strony władz lokalnych. Metodyka opracowania dokumentu pozwoliła na zaangażowanie środowiska lokalnego w budowę strategii na najważniejszych jej etapach, od diagnozy do wdrożenia.

„Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Blizanów na lata 2016-2022” w swojej strukturze podzielona jest na cztery części: wstępną, diagnostyczną, programową oraz zarządzanie realizacją strategii. Wskazuje problemy społeczne i potrzeby środowiska lokalnego, które zidentyfikowano w drodze konsultacji społecznych przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy Blizanów oraz instytucji i podmiotów działających na rzecz społeczności lokalnej. Uwzględnia także systematyczne i równoległe prowadzone działania w sferze: wychowania, edukacji, kultury, rozwoju aktywności i samorządności obywatelskiej, rozwiązań: ekonomicznych, inwestycyjnych, prawnych i porządku publicznego. Nakreśla również wizję i cele oraz kierunki działań, które podejmowane będą w obrębie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych i innych podmiotów niepublicznych oraz autorskich i lokalnych rozwiązań dostosowanych do specyfiki potrzeb środowiska w dziedzinie polityki społecznej, wykorzystując posiadane zasoby i środki finansowe lokalnego samorządu oraz środki finansowe możliwe do pozyskania z różnych źródeł, a w szczególności z Unii Europejskiej.

Po części wstępnej i diagnostycznej w dokumencie opracowano część programową, która jest zorganizowana na kilku poziomach i jej struktura przypomina piramidę, której wierzchołek stanowi wizja ładu społecznego.

Wyróżniono poszczególne poziomy planowania takie jak:

- wizja, która jest wizją rozwoju/ładu społecznego Gminy Blizanów

- cele główne
- cele operacyjne (szczegółowe)
- kierunki działań
- programy operacyjne, które staną się integralną częścią dokumentu w formie załączników do niniejszej *Strategii*;
- projekty realizacyjne - zadania do wykonania, które będą realizować określone cele strategiczne i operacyjne *Strategii* oraz cele główne i szczegółowe poszczególnych programów strategicznych;
- zarządzanie i koordynacja *Strategii* - źródła finansowania, monitoring, ewaluacja, aktualizacja i promocja *Strategii*, powiązania *Strategii* z innymi dokumentami strategicznymi.

Cele główne i szczegółowe wynikają bezpośrednio z wizji ładu społecznego. Definiują kierunki rozwoju polityki społecznej Gminy Blizanów w określonych obszarach społecznych, pozwalając jednocześnie na zachowanie jasnego podziału *Strategii*, grupując poszczególne programy i projekty. Ich realizacja w przyjętej perspektywie czasowej powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego ładu społecznego, określonego w jej wizji. Z kolei programy strategiczne są „tematami” działań, których wykonanie powoduje osiągnięcie określonych celów.

Programy operacyjne - grupują projekty związane tematycznie z poszczególnymi dziedzinami życia czy działaniami samorządu, jak np.: Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Projekty realizacyjne - to już konkretne przedsięwzięcia realizujące określone zadania w dokumencie czy to w *Strategii* czy w Programie operacyjnym.

Projekty w swej treści powinny zawierać podstawowe informacje jak:

- a) które cele *Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Blizanów 2016-2022* będą realizowane;
- b) poprzez jakie działania te cele będą realizowane;
- c) informacje o zadaniach, czyli czynnościach do wykonania w ramach każdego projektu;
- d) szacunkowy łączny koszt realizacji projektu jako sumę kosztów poszczególnych zadań;
- e) zakładane rezultaty;
- f) cel realizacji projektu – zwięzłe określenie co przyniesie realizacja danego projektu;
- g) jednostka koordynująca – pozycja ta opisuje kto ma przeprowadzić realizację zadania, na kim będzie spoczywała inicjatywa lub kto jest organem decydującym;
- h) przewidywane źródła finansowania- nazwy funduszy lub jednostek, z których możliwe jest otrzymanie środków na realizację projektu lub których pomoc jest możliwa (jako nakład rozumiano również pomoc techniczną i merytoryczną);
- i) wykonawca – to jednostka bezpośrednio wykonująca poszczególne zadania;
- j) czas realizacji - w przybliżeniu przewidywany okres realizacji projektu;
- k) zakładane wskaźniki: korzyści dla adresatów działań, nakładów, wpływu działania na zmianę, wykonania działania *Strategii* - miary wykonania projektów - określają wartości, które pozwolą co

roku lub okresowo, sprawdzić jakie są postępy w realizacji poszczególnych zadań oraz czy przyjęte zadania są realizowane terminowo i w sposób określony w dokumencie Strategii.

Wskaźniki powinny zostać dobrane zgodnie z celami strategicznymi, w celu:

- mierzenia kosztów i efektywności wykorzystania zasobów,
- mierzenia rezultatów osiągniętych w wyniku wykonania danej usługi czy działania,
- mierzenia jakości - poziomu zadowolenia odbiorców,
- zapewnienia równego dostępu do wyników,
- mierzenia rezultatów w czasie (śledzenia zmian w kolejnych latach).

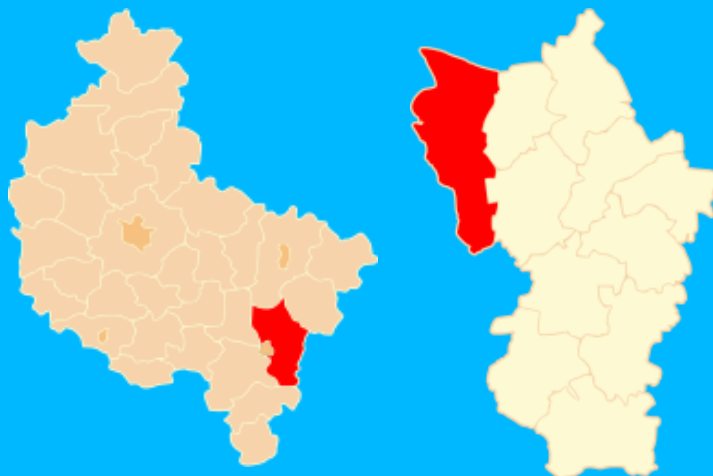
Programy i projekty można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych w zależności od charakteru danego projektu. Preferowane będą projekty realizowane w partnerstwie publiczno - społecznych oraz z sektorem prywatnym. Programy operacyjne mające na celu rozwiązywanie problemów społecznych w określonym obszarze społecznym powinny być przyjmowane przez Radę Gminy w Blizanowie stosownymi uchwałami, które winny przybierać postać załączników do niniejszej Strategii i stanowić jej integralną część, natomiast projekty realizacyjne krótkoterminowe mogą być przyjmowane przez Radę Gminy w drodze uchwały, lecz nie ma takiego obowiązku. Programy i projekty realizowane w ramach Strategii powinny być zgodne z przyjętymi kierunkami działań i realizować określone cele, ponadto powinna je cechować: efektywność, skuteczność oraz celowość.

W części IV dokumentu przedstawiono proces wdrażania i zarządzania realizacją Strategii. Ze względu na zmieniającą się rzeczywistość społeczną Strategia będzie dokumentem otwartym podlegającym monitoringowi i ewaluacji z możliwością wprowadzania zmian.

II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY BLIZANÓW

2.1. Położenie i uwarunkowania administracyjne Gminy Blizanów

Gmina Blizanów położona jest w północno - zachodniej części powiatu kaliskiego, siedzibą Gminy jest Blizanów Drugi.

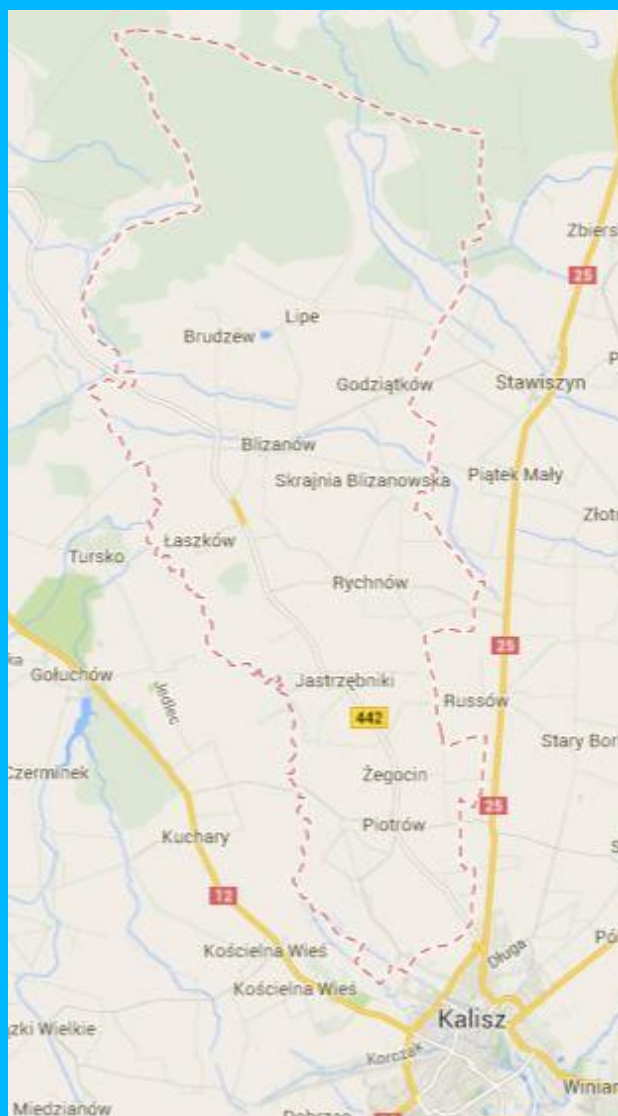

Rysunek 1. Gmina Blizanów w Wielkopolsce i w powiecie kaliskim

Źródło: [http://pl.wikipedia.org/wiki/Blizan%C3%B3w_\(gmina\)](http://pl.wikipedia.org/wiki/Blizan%C3%B3w_(gmina))

Pod względem powierzchni Gmina Blizanów jest największą Gminą w powiecie kaliskim, zajmuje obszar 157,82km² i stanowi 13,6% powierzchni powiatu kaliskiego. Według danych z 31 grudnia 2014 r. Gminę zamieszkiwało 9813 osób.

Gmina podzielona jest na 40 sołectw: Biskupice, Blizanów, Blizanów Drugi, Blizanówek, Bogucice, Brudzew, Czajków, Dębniałki, Dębniałki Kaliskie, Dojutrów, Godziątków, Janków Drugi, Janków Pierwszy, Janków Trzeci, Jarantów, Jarantów-Kolonia, Jastrzębniki, Korab, Kurza, Lipe, Lipe Trzecie, Łaszków, Pamięcin, Pawłówek, Piotrów, Piskory, Poklęków, Pruszków, Romanki, Rychnów, Rychnów-Kolonia, Skrajnia, Skrajnia Blizanowska, Szadek, Szadek-Kolonia, Warszówka, Wyganki, Zagorzyn, Żegocin, Żerniki. Przez teren Gminy biegnie droga wojewódzka nr 442 relacji Kalisz – Września.

Rysunek 2. Gmina Blizanów

Źródło: [http://pl.wikipedia.org/wiki/Blizan%C3%B3w_\(gmina\)](http://pl.wikipedia.org/wiki/Blizan%C3%B3w_(gmina))

Powierzchnia Gminy Blizanów wynosi 15.782 ha, w tym na użytki rolne przypada 10.927 ha. Gmina jest typowo rolnicza, na jej terenie działa około 1500 gospodarstw rolnych. Na terenie gminy nie ma zakładów przemysłowych. Działające zakłady prowadzą głównie działalność związaną z obsługą rolnictwa. Na terenie gminy działa 335 podmiotów gospodarczych. W związku z tym, że rolnictwo jest główną dziedziną produkcji na terenie gminy, można spodziewać się intensyfikacji produkcji rolniczej szczególnie w południowo-środkowej części gminy, gdzie już obecnie prowadzona jest intensywna uprawa rolniczo-warzywnicza.¹

Na terenie gminy Blizanów znajduje się ponad 160 km dróg, z czego większość o nawierzchni twardej. Działa 6 stacji wodociągowych obejmujących 40 wsi. Od 1998 roku funkcjonuje oczyszczalnia ścieków w Jankowie a od 2003 w Zagorzynie.

Podstawowe dane statystyczne obrazujące zmiany parametrów opisujących sytuację Gminy w ostatnich 3 latach prezentuje tabela 1.

WYBRANE DANE^a STATYSTYCZNE	2010	2012	2013
Ludność	9594	9650	9734
Ludność na 1 km ²	61	61	62
Kobiety na 100 mężczyzn	105	106	106
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	55,9	55,5	55,8
Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł	2107	2832	2598
Wydatki ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł	2351	2602	2527
Turystyczne obiekty noclegowe ^b	1	–	1
Porady udzielone w ramach podstawowej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca	3	3	3
Lesistość w %	25,0	25,0	25,0
Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności	33	39	38
Pracujący ^c na 1000 ludności	102	127	144
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	4,3	4,6	4,5
Ludność – w % ogółu ludności – korzystająca z instalacji:			
wodociągowej	81,5	82,7	82,7
kanalizacyjnej	24,3	32,2	33,7
gazowej	17,0	17,9	18,4
Podmioty w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	1146	1258	1268

Tabela 1. Wybrane dane statystyczne dla Gminy Blizanów.

Źródło: GUS

2.2. Sytuacja demograficzna

Sytuacja demograficzna mieszkańców gminy została opracowana na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego. Ich analiza pozwoliła na zobrazowanie sytuacji społeczno-ekonomicznej ludności, przedstawienie obecnej struktury demograficznej mieszkańców i

dokonanie w tym zakresie prognozy na najbliższe lata. Czynniki powyższe odgrywają bowiem istotną rolę w planowaniu zabezpieczenia społecznego ludności.

W 2014 roku teren gminy Blizanów zamieszkiwało 9813 osób. Gmina ma dodatni przyrost naturalny i dodatni wskaźnik migracji. 64% mieszkańców jest w wieku produkcyjnym.

WYBRANE DANE DEMOGRAFICZNE W 2013 R.		
	Powiat	Gmina
Ludność	82585	9734
w tym kobiety	42025	4998
Urodzenia żywe	889	102
Zgony	844	88
Przyrost naturalny	45	14
Saldo migracji ogółem	108	88
Ludność w wieku:		
przedprodukcyjnym	16399	1945
produkcyjnym	52240	6247
poprodukcyjnym	13946	1542

Tabela 2. Wybrane dane statystyczne dla Gminy Blizanów.

Źródło: GUS

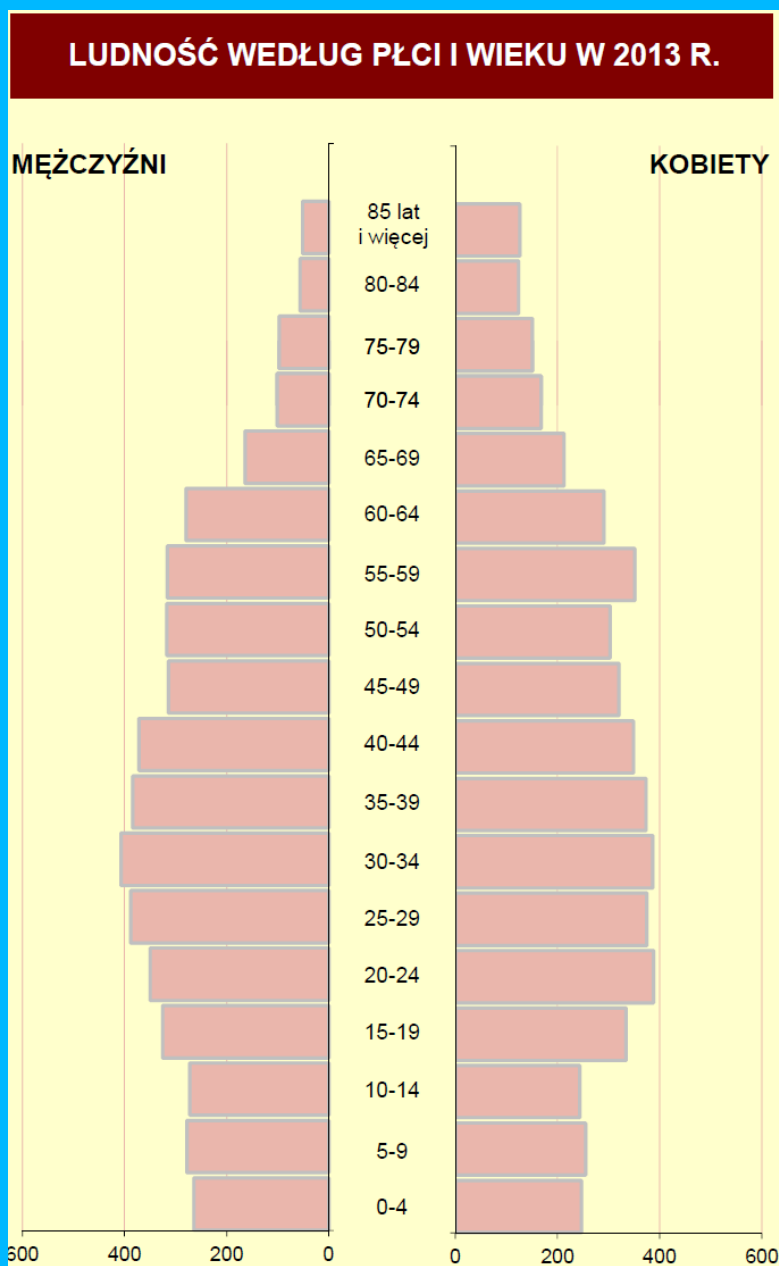

Tabela 3. Mieszkańcy Gminy Blizanów według płci i wieku.

Źródło: GUS

Od 5 lat systematycznie spada odsetek mieszkańców korzystających z środowiskowej pomocy społecznej z 11% w 2009 roku do 9% w 2013 roku. Odsetek korzystających z pomocy społecznej w Gminie Blizanów jest jednak większy niż średnia powiatu Kaliskiego i i Województwa Wielkopolskiego.

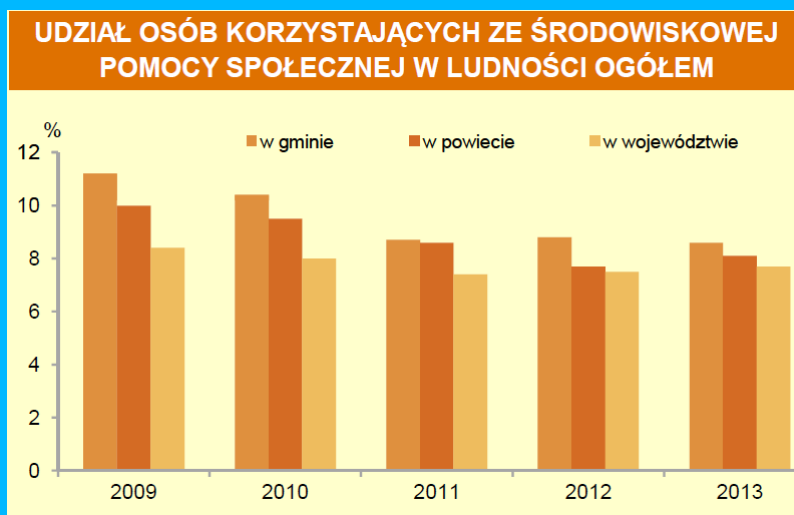

Tabela 4. Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem.

Źródło: GUS

Na koniec 2013 r. w Gminie było zarejestrowanych 283 osoby bezrobotne, co daje wskaźnik bezrobocia na poziomie 4,5%. Wskaźnik bezrobocia Gminy Blizanów jest niższy niż średnia Powiatu Kaliskiego.

WYBRANE DANE O RYNKU PRACY W 2013 R.

	Powiat	Gmina
Pracujący ^a	8663	1400
Bezrobotni zarejestrowani	2585	283
w tym kobiety w %	54,2	52,7
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %	4,9	4,5
Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w %	5,7	5,0

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Tabela 5. Bezrobocie Gminy Blizanów.

Źródło: GUS

Niska stopa bezrobocia jest zdeterminowana stosunkowo wysoką liczbą przedsiębiorstw. W Gminie zarejestrowano 792 podmioty prowadzące działalność gospodarczą, co w stosunku do liczby ludności jest wynikiem lepszym niż średnia dla Powiatu.

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON W 2013 R.		
	Powiat	Gmina
Podmioty gospodarki narodowej		
ogółem	6122	792
w tym w sektorze: rolniczym	648	87
przemysłowym	713	99
budowlanym	727	66
Podmioty gospodarki narodowej		
na 10 tys. ludności	741	814
Osoby fizyczne		
prowadzące działalność gospodarczą		
na 10 tys. ludności	592	642

Tabela 6. Podmioty gospodarki narodowej dla Gminy Blizanów.

Źródło: GUS

2.3. System pomocy społecznej w Gminie Blizanów

2.3.1. Formy pomocy i świadczeń świadczone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2. 1 ustawy o pomocy społecznej).

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 3. 1 ustawy). Ustawa o pomocy społecznej stwierdza, że udziela się pomocy osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

1) ubóstwa; 2) sieroctwa; 3) bezdomności; 4) bezrobocia; 5) niepełnosprawności; 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby; 7) przemocy w rodzinie; 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności; 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia

gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych; 10) braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze; 11) trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy; 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; 13) alkoholizmu lub narkomanii; 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej; 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Blizanów odpowiedzialny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Na podstawie sprawozdania Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej za 2014 zidentyfikowano najczęściej występujące problemy społeczne w Gminie:

- w pkt 4 tj. bezrobocie- udzielono pomocy 95 rodzinom,
- w pkt 5 tj. niepełnosprawność - udzielono pomocy 61 rodzinom,
- w pkt 6 tj. długotrwała lub ciężka choroba - udzielono pomocy 59 rodzinom,
- w pkt 9 tj. potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietność - udzielono pomocy 32 rodzinom,
- w pkt 10 tj. bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych - udzielono pomocy 62 rodzinom,
- w pkt. 13 tj. trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego - udzielono pomocy 2 rodzinom,
- w pkt 14 tj. alkoholizm lub narkomania - udzielono pomocy 9 rodzinom.
- sytuacja kryzysowa – udzielono pomocy - 1 rodzinie.
- bezdomność – udzielono pomocy 3 osobom.ⁱⁱ

Najczęściej wymienione powyżej problemy są ze sobą sprzężone. Przy udzielaniu pomocy niezbędnym jest współdziałanie klienta w rozwiązywaniu jego trudnej sytuacji. Zmusza to osoby wymagające wsparcia do zmiany postawy z biernej i roszczeniowej na postawę aktywną w rozwiązywaniu własnych problemów, z którymi nie potrafili sobie poradzić.

Wśród przyczyn takiego stanu rzeczy należy wskazać m.in. na utrzymywanie wysokiego poziomu bezradności w sprawowaniu opieki, wychowywania i prowadzenia gospodarstwa domowego, które nie wynika jedynie z krótkotrwałego pogorszenia się sytuacji rodzin, ale nabiera cech trwałości, przyczyniając się do długotrwałego pozbawienia możliwości korzystania z dóbr i usług, a tym samym prowadzi do wykluczenia społecznego.

Na syndrom głębokiego ubóstwa w Polsce składa się bezrobocie połączone z niskim poziomem wykształcenia głowy gospodarstwa domowego, wielodzietność oraz fakt zamieszkania w małych ośrodkach miejskich oraz na wsi, szczególnie na obszarach dotkniętych bezrobociem strukturalnym. Należy podkreślić, iż wzrost skali ubóstwa w ostatnich latach

dokonał się przy poprawie przeciętnej sytuacji materialnej ogółu społeczeństwa, co świadczy o rosnących w społeczeństwie nierównościach w sytuacji dochodowej i poziomie życia.

W 2014 roku wartość udzielonych świadczeń wyniosła odpowiednio:

Tabela 7. Wybrane dane statystyczne dla Gminy Blizanów.

Lp.	Formy pomocy realizowane jako zadania zlecone lub finansowane z dotacji celowej	Suma wydatków
1.	Dz.852 rozdz.85206 -wspieranie rodziny	27.025,00
2.	Dz.852 rozdz.85212 -świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego- zadania zlecone	2.177.048,46
3.	Dz 852 rozdz.85213 -składki na ubezpieczenie zdrowotne od osób pobierających: -zasiłek stały-dotacja celowa -świadczenia rodzinne- zadania zlecone	16.085,19 8.274,01
4.	Dz.852 rozdz.85214 -zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezp. emerytalne i rentowe -(zasiłki okresowe)-dotacja celowa	61.889,78
5.	Dz.852 rozdz.85216 - zasiłki stałe- dotacja celowa	177.406,00
6	Dz.852 rozdz.85295-pozostała działalność: -dożywianie uczniów w szkołach, wypłata zasiłków celowych)- dotacja celowa -Rządowy program-wypłata dodatku do świadczeń pielęgnacyjnych- zadania zlecone -Rządowy program dla rodzin wielodzietnych –Karta Dużej Rodziny	81.900,00 60.146,00 410,76

LP.	Formy pomocy finansowane ze środków własnych	Suma wydatków
1.	Dz.852 rozdz.85202 odpłatność za pobyt : - w Domu Pomocy Społecznej	295.646,69
2.	Dz.852 rozdz.85205 -zadania	1.791,83

	w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	
3.	Dz.852 rozdz.85206 -wspieranie rodziny	21.189,62
4.	Dz.852 rozdz.85212 -świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego- zadania własne	55.517,98
5.	Dz.852 rozdz.85213 -składki na ubezpieczenia zdrowotne od osób pobierających zasiłki stały	0
6.	Dz.852 rozdz.85214 -zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubez. emerytalne i rentowe- (zasiłki okresowe)	20.547,47
7.	Dz.852 rozdz.85214 -zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe- (zasiłki celowe)	173.322,00
8.	Dz.852 rozdz.85216 -zasiłki stałe	3.406,60
9.	Dz.852 rozdz.85228 -usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	44.743,73
10.	Dz.852 rozdz.85295 -pozostała działalność -(dożywianie uczniów w szkołach, wypłata zasiłków celowych)	74.724,82
11.	Dz.852 rozdz.85295 -pozostała działalność -(PKPS)	10.000,00

2.3.2. Pozostałe podmioty systemu pomocy społecznej działające na terenie Gminy

Na terenie gminy działają 2 ośrodki zdrowia oraz 5 gabinetów lekarskich świadczących pomoc medyczną. Funkcjonuje 6 szkół podstawowych, do których uczęszcza 727 uczniów, 3 szkoły ponadpodstawowe (gimnazja) kształcące 414 uczniów, są 3 przedszkola obejmujące opieką 105 dzieci oraz działające przy szkołach 7 oddziałów przedszkolnych dla 115 dzieci łącznie.

W Gminie Blizanów funkcjonują podmioty, organizacje związane z systemem pomocy społecznej. Są to między innymi placówki oświatowe, jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego, stowarzyszenia oraz inne organizacje formalne i grupy nieformalne, które poniżej przedstawia tabela.

Tabela 8. Podmioty gminne i powiatowe zajmujące się rozwiązywaniem problemów społecznych na rzecz mieszkańców Gminy Blizanów

Lp.	Nazwa instytucji/organizacji	Adres siedziby	Rodzaj działalności
Placówki opiekuńcze dla osób starszych i niepełnosprawnych			

1.	Dom Pomocy Społecznej(placówka powiatowa)	62-850 Lisków ul. Twórców Liskowa 3	Dzienna i całodobowa opieka nad osobami niepełnosprawnymi i starszymi
Placówki oświatowe			
1.	Przedszkole w Jankowie Pierwszym		Wychowanie przedszkolne
2.	Przedszkole w Piotrowie		Wychowanie przedszkolne
3.	Przedszkole w Rychnowie		Wychowanie przedszkolne
4.	Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Blizanowie		Nauczanie na poziomie podstawowym i gimnazjalnym
5.	Szkoła Podstawowa i gimnazjum w Jankowie Pierwszym		Nauczanie na poziomie podstawowymi gimnazjalnym
6.	Szkoła Podstawowa i gimnazjum w Jankowie Pierwszym filia w Brudzewie		Nauczanie na poziomie podstawowym
7.	Stowarzyszenie „Mała Szkoła” na rzecz ekorozwoju w Lipem		Nauczanie na poziomie podstawowym
8.	Szkoła Podstawowa w Jarantowie		Nauczanie na poziomie podstawowym,
9.	Szkoła Podstawowa w Rychnowie		Nauczanie na poziomie podstawowym,
10.	Szkoła Podstawowa w Jastrzębnikach		Nauczanie na poziomie podstawowym,
11.	Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Piotrowie		Nauczanie na poziomie podstawowym i gimnazjalnym,
Placówki wychowania pozaszkolnego			
1.	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Kaliszu	62-800 Kalisz ul. H. Sawickiej 1 a	Opieka pedagogiczna i psychologiczna
2.	Dom Dziecka w Liskowie	62-850 Lisków ul. Ks. Błazińskiego 96	Całodobowa placówka opiekuńczo – wychowawcza
3.	Specjalny Ośrodek Wychowawczy w Kaliszu im. Ojca Orione	62-800 Kalisz ul. Kościuszki	Całodobowa placówka opiekuńczo – wychowawcza dla chłopców
Instytucje związane z kulturą			
1.	Gminny Ośrodek Kultury w Blizanowie		Organizacja życia kulturalnego w gminie
2.	Gminna Biblioteka Publiczna w Blizanowie Filia w Jastrzębnikach Filia w Rychnowie		Upowszechnianie kultury
Instytucje pomocy społecznej i opieki prawnej			
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Blizanowie	62-814 Blizanów	Pomoc społeczna, praca socjalna, poradnictwo prawne, świadczenia rodzinne

2.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kaliszu	62-800 Kalisz Pl. Św. Józefa 5	Pomoc społeczna, praca socjalna, specjalistyczne poradnictwo rodzinne
3.	Powiatowy Urząd Pracy w Kaliszu	Kalisz ul. Staszica 47a	Pomoc prawna dla bezrobotnych, pośrednictwo pracy
4.	Posterunek Policji w Blizanowie	62-814 Blizanów	Zapewnienie bezpieczeństwa w gminie
5.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Urząd Gminy Blizanów	Pomoc w rozwiązywaniu problemów alkoholowych
6.	Punkt konsultacyjny „AA” i ich rodzin w Blizanowie	62-814 Blizanów	Prowadzi działania profilaktyczne, służy pomocą w pokonaniu własnego lęku i strachu. Skierowany do osób i rodzin z problemem oraz dzieci i młodzieży z problemem rodzin patologicznych.
Placówki środowiskowego wsparcia dziennego			
1.	Świetlica opiekuńczo – wychowawcza w Blizanowie	Działa przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Blizanowie	zajęcia profilaktyczno-terapeutyczne, relaksujące, konsultacyjno-informujące adresowane do uczniów szkoły
2.	Świetlica opiekuńczo – wychowawcza w Jankowie	Działa przy Szkole Podstawowej w Jankowie	zajęcia opiekuńcze, wychowawcze, koła zainteresowań adresowane do uczniów szkoły
3.	Świetlica opiekuńczo – wychowawcza w Rychnowie	Działa przy Szkole Podstawowej w Rychnowie	Organizuje imprezy okolicznościowe, wycieczki, wspólne odrabianie lekcji dla uczniów szkoły
4.	Świetlica opiekuńczo – wychowawcza w Piotrowie	Działa przy Szkole Podstawowej w Piotrowie	Organizuje imprezy okolicznościowe, wycieczki, wspólne odrabianie lekcji dla uczniów szkoły
5.	Szkolny Ośrodek Kariery „SZOK” w Jankowie	Działa w Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Jankowie.	Stwarza i propaguje szanse aktywnego działania młodzieży, jego program adresowany jest do młodzieży gimnazjalnej
Stowarzyszenia			
1.	Orkiestra Dęta przy Straży Pożarna w Blizanowie	Blizanów	Działa w ramach OSP oprócz statutowej działalności OSP zajmuje się profilaktyką zachowań dzieci i młodzieży prowadzi kursy nauki gry na instrumentach i nauki tańca. Skupia 20 uczestników
2.	Orkiestra Dęta przy Straży Pożarna w Rychnowie	Rychnów	Działa w ramach OSP oprócz statutowej działalności OSP zajmuje się profilaktyką zachowań dzieci i młodzieży prowadzi kursy nauki gry na instrumentach i nauki tańca. Skupia 60 uczestników
3.	Orkiestra Dęta przy Straży Pożarna w Pruszkowie	Pruszków	Działa w ramach OSP oprócz statutowej działalności OSP zajmuje się profilaktyką zachowań dzieci i młodzieży prowadzi kursy nauki gry na instrumentach i nauki tańca. Skupia 50 uczestników

4.	Polski Komitet Pomocy Społecznej	Kalisz	Przekazywanie odzieży dla osób najuboższych
5.	Bank Chleba	Kalisz	Przekazywanie żywności dla osób najuboższych
6.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci	Kalisz	Organizacja zajęć świetlicowych pozalekcyjnych. Organizowanie pomocy dzieciom
7.	Stowarzyszenie Akcji Miłosierdzia im. O. S. Dzierżczka przy Klasztorze O.O. Jezuitów Dom Charytatywny im. Jana Pawła II	Kalisz Żerniki	Społeczna organizacja pomocy dla osób fizycznych mająca na celu pomoc osobom znajdującym się w trudnej sytuacji.
Grupy społeczne (niesformalizowane)			
1.	Związek Emerytów i Rencistów w Blizanowie		Skupia osoby starsze (emeryci i renciści). Organizowanie spotkań okazjonalnych oraz wycieczek.
2.	Związek Kombatantów i Osób Represjonowanych w Blizanowie		Skupia osoby starsze (kombatantów i osoby represjonowane). Organizowanie spotkań okazjonalnych oraz wycieczek.
3.	Koła Gospodyń Wiejskich	Jarantów, Brudzew, Janków Pierwszy, Skrajnia Blizanowska, Rychnów, Żerniki, Jastrzębniki, Piotrów, Pawłówek, Zagorzyn, Żegocin, Warszówka, Rychnów, Bogucice, Skrajnia Rychnowska, Poklęków, Wyganki, Łasków, Szadek, Lipie, Czajków	Skupia głównie gospodynie z poszczególnych miejscowości wiekowo zróżnicowane bardzo zaangażowane są młode gospodynie pracujące nie tylko we własnych gospodarstwach rolnych. Organizowanie spotkań, wycieczek, pokazy kwiatów. Kursy zdrowego żywienia i szycia a szczególnie przygotowywanie imprez gminnych np. dożynki.
Parafie			
1	Parafia Rzymsko – Katolicka w Blizanowie		Działalność duszpasterska, organizowanie pomocy rodzinom
2	Parafia Rzymsko- Katolicka w Lipem		Działalność duszpasterska, organizowanie pomocy rodzinom
3	Parafia Rzymsko- Katolicka w Brudzewie		Działalność duszpasterska, organizowanie pomocy rodzinom
4.	Parafia Rzymsko- Katolicka w Rychnowie		Działalność duszpasterska, organizowanie pomocy rodzinom
5.	Parafia Rzymsko- Katolicka w Pamięcinie		Działalność duszpasterska, organizowanie pomocy rodzinom
6.	Związek Wyznaniowy		Prowadzenie działalności wyznaniowych.

2.4. Problemy społeczne mieszkańców Gminy Blizanów w świetle konsultacji społecznych

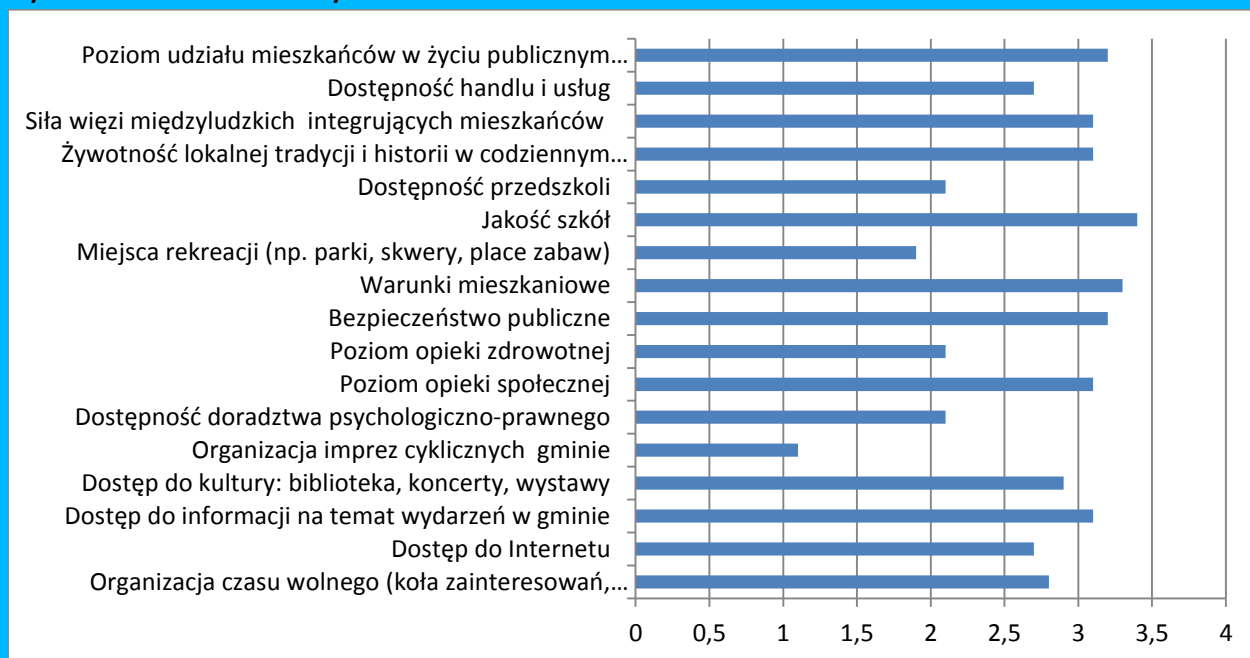
Identyfikacji problemów społecznych dokonano w oparciu o konsultacje społeczne (z wykorzystaniem narzędzia badawczego – ankiety zamieszczonej w załączniku nr 1 do strategii). Celem badania ankietowego było zbadanie opinii mieszkańców Gminy Blizanów na temat ich sytuacji, zauważonych problemów społecznych, potrzeb oraz kształtowania polityki społecznej w gminie. Badanie przeprowadzono w lipcu 2015r. Respondenci zwrócili 67 ankiet.

Mieszkańcy Gminy oceniając warunki życia w Gminie według podanych kryteriów najgorzej ocenili organizację cyklicznych imprez w Gminie (średnia ocena 1,1 w skali 0-4) oraz dostępność miejsc rekreacji takich jak skwery, parki (ocena 1,9).

Stosunkowo nisko zostały ocenione także dostępność doradztwa psychologiczno-prawnego oraz poziom opieki zdrowotnej (średnia ocena 2,1)

Mieszkańcy są zadowoleni z jakości szkół i warunków mieszkaniowych (oceny odpowiednio 3,4 i 3,3).

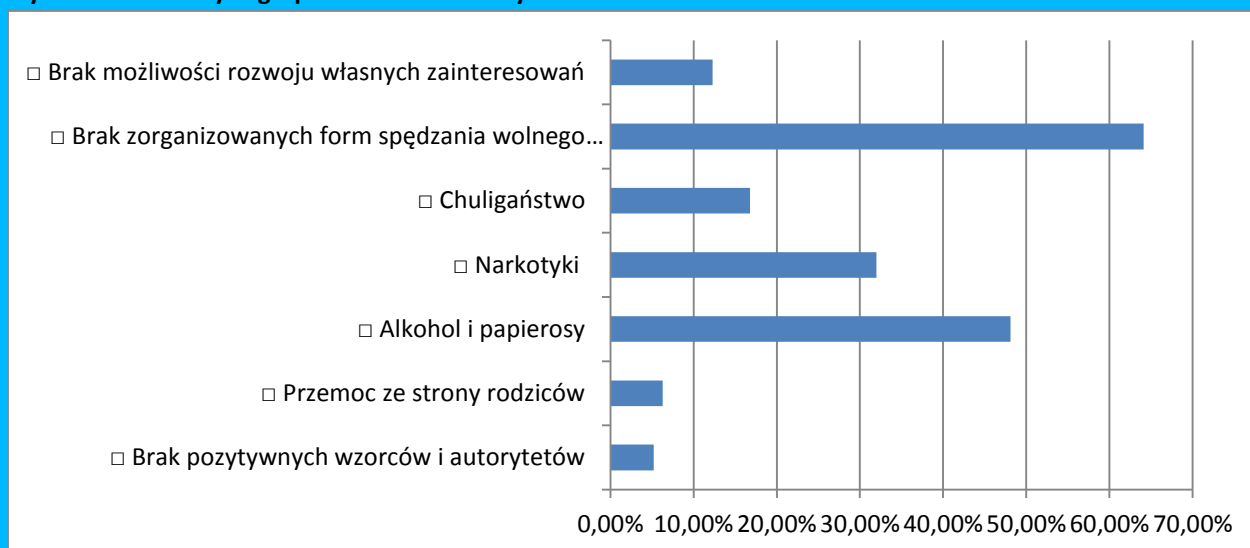
Wykres 1. Ocena warunków życia w Gminie Blizanów.

Mieszkańcy zostali poproszeni także o wskazanie dominujących problemów dla wybranych grup społecznych.

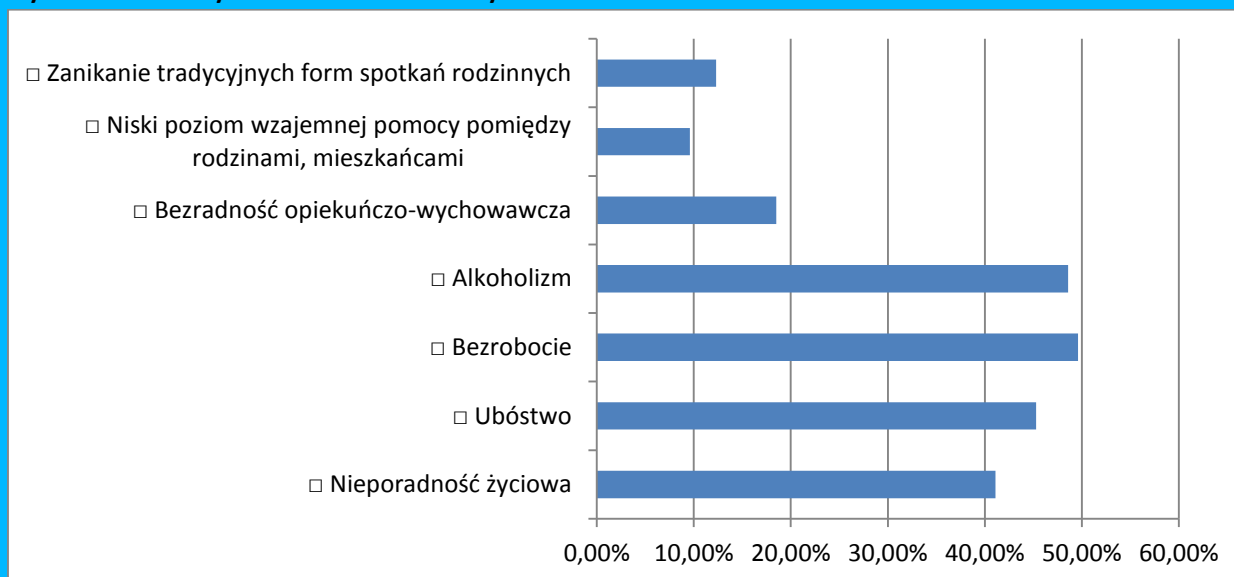
W grupie dzieci i młodzieży najwięcej osób wskazało na brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu (64,1% respondentów) oraz na obecność alkoholu i papierosów w życiu dzieci i młodzieży (48,1% respondentów).

Wykres 2. Problemy w grupie dzieci i młodzieży.

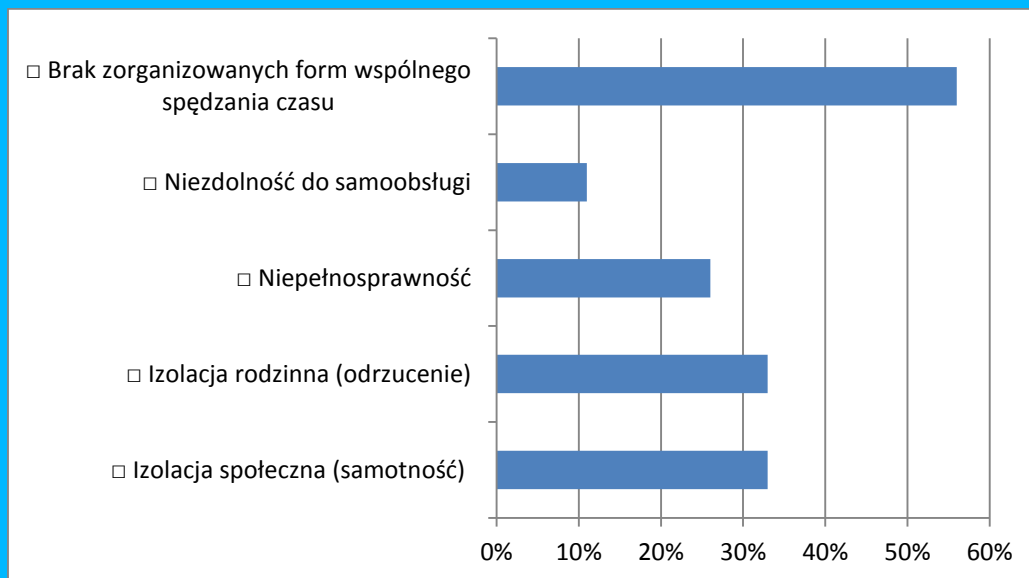
Jako problemy rodzin zamieszkujących na terenie Gminy wskazano alkoholizm (48,6%), bezrobocie (49,6%), ubóstwo (45,3%) oraz nieporadność życiową (41,1%).

Wykres 3. Problemy rodzin na terenie Gminy Blizanów.

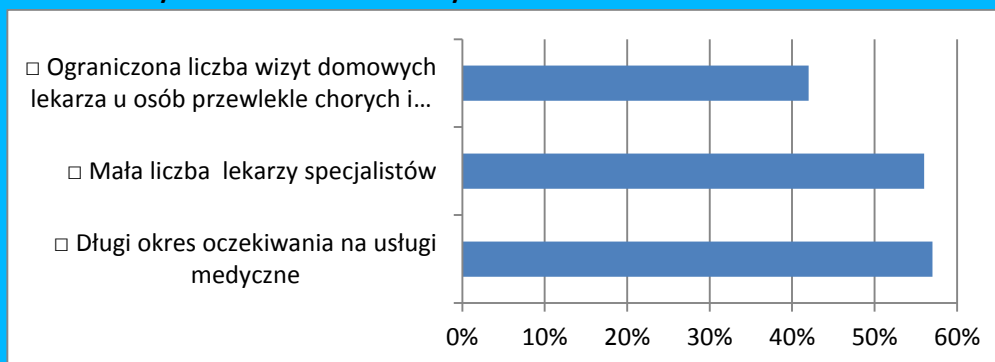
Jako problemy osób starszych wskazano brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu (56%).

Wykres 4. Problemy osób starszych na terenie Gminy Blizanów.

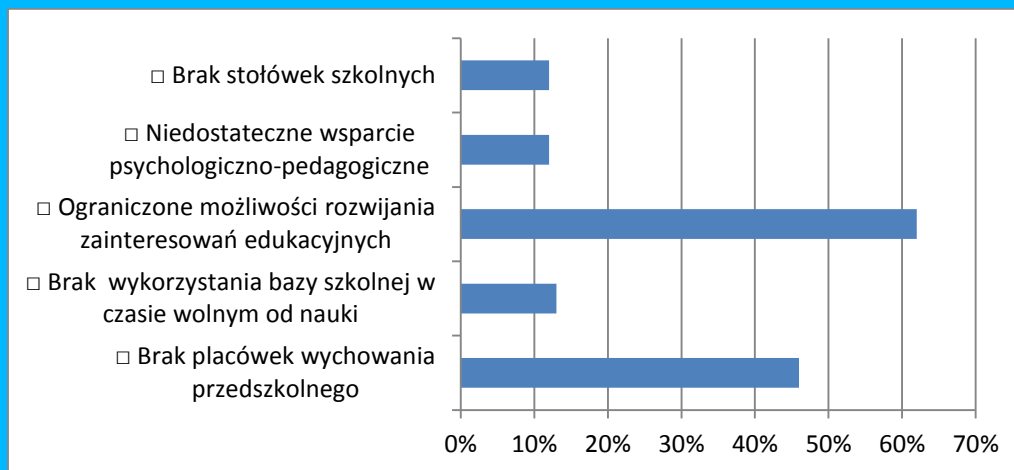
Oprócz powyższych mieszkańcy negatywnie ocenili służbę zdrowia - ponad połowa respondentów uznała, iż okres oczekiwania na usługi medyczne jest zbyt długi a liczba lekarzy specjalistów zbyt mała.

Wykres 5. Ocena służby zdrowia na terenie Gminy Blizanów.

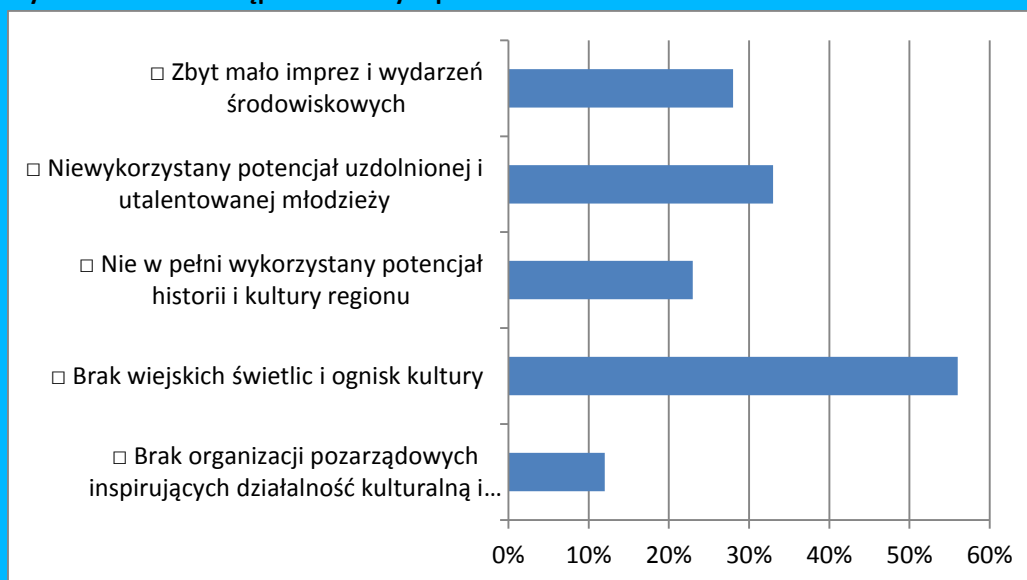
W obszarze edukacji wskazano na ograniczone możliwości rozwijania zainteresowań (62% respondentów) i brak placówek wychowania przedszkolnego (46%).

Wykres 6. Ocena systemu edukacji Gminy Blizanów.

Wśród problemów w dostępie do kultury i sportu wskazano na brak świetlic wiejskich i ognisk kultury.

Wykres 7. Ocena dostępu do kultury i sportu w Gminie Blizanów.

Jako działania, które potencjalnie mogą poprawić sytuację społeczną wskazano: utworzenie świetlic wiejskich, organizację zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych w czasie popołudniowym, powołanie Klubu Seniora i poszerzenie oferty i opieki medycznej SP ZOZ.

Jako działania, które potencjalnie mogą poprawić sytuację społeczną wskazano: utworzenie świetlic wiejskich, organizację zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych w czasie

popołudniowym, powołanie Klubu Seniora i poszerzenie oferty i opieki medycznej SP ZOZ, co przedstawia wykres nr 8. W skali 0-10 oceniono na powyższe działania na poziomie odpowiednio 8,9 dla utworzenia świetlic wiejskich, 8,6 dla organizacji zajęć pozalekcyjnych i 7,5 dla powołania Klubu Seniora. Obszary poprawy korelują z potrzebami zgłaszanymi przez mieszkańców oraz słabościami wskazanymi powyżej.

Wykres 8. Działania na rzecz poprawy sytuacji społecznej w Gminie Blizanów.

2.5. Analiza SWOT Gminy Blizanów w zakresie spraw społecznych.

Ustalono mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, które determinują kierunki rozwoju polityki społecznej Gminy Blizanów.

Tabela 9. Wybrane dane statystyczne dla Gminy Blizanów.

ANALIZA SWOT SYTUACJI SPOŁACZNEJ GMINY BLIZANÓW	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY

- istnienie funduszy na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych;
- poprawne funkcjonowanie programu alkoholowego i sieci placówek wsparcia;
- profesjonalna kadra służąca rozwiązywaniu problemów społecznych;
- powstają nowe obiekty sportowe;
- dobra dostępność do domów pomocy społecznej;
- skuteczne funkcjonowanie usług opiekuńczych – sąsiedzkich;
- istniejąca współpraca z podmiotami zewnętrznymi w zakresie rozwiązywania kwestii bezdomności;
- pozytywna współpraca Gminy i Ośrodka Pomocy Społecznej z innymi podmiotami pomocy społecznej w zakresie pojawiających się problemów społecznych.
- systematyczny rozwój gminnej infrastruktury mogący być zachętą dla potencjalnych inwestorów tworzących miejsca pracy;
- właściwe rozpoznanie problemów i potrzeb środowiska m.in. przez pracowników socjalnych;
- programy profilaktyczne realizowane w szkołach;
- ograniczone środki finansowe na realizację wszystkich koniecznych działań w obszarze integracji społecznej
- brak rozbudowanej bazy lokalowej do spełniania wszystkich oczekiwań społecznych (np. brak świetlic wiejskich)

SZANSE	ZAGROŻENIE
<ul style="list-style-type: none"> • bliskość dużego ośrodka miejskiego, jakim jest Kalisz, dogodna lokalizacja regionalna i sieć połączeń regionalnych; • rozwój infrastruktury gminy: sieć gazowa i wodociągów, sieć średniego napięcia, telekomunikacja, oczyszczalnia ścieków z rozbudowywaną kanalizacją; • gospodarność i przedsiębiorczość mieszkańców; • sieć szkół podstawowych; • zróżnicowana działalność usługowa; • rozwinięta sieć osadnicza; • stale rozwijana działalność kulturalna; • duża liczba obiektów zabytkowych oraz lasów; • zasoby terenów pod zabudowę jednorodzinną, • położenie w obszarze oddziaływania Kalisza i zaplecza które jest preferowane do 	<ul style="list-style-type: none"> • bezrobocie • migracje ludzi młodych za pracą • rozbicie więzi rodzinnych, społecznych • rozluźnienie standardów moralnych • rozwój patologii/uzależnień • powiększenie się obszaru dysfunkcji rodzinnych • wzrost agresywnych zachowań dzieci i młodzieży • wzrost liczby uzależnionych od alkoholu w tym kobiet • bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów • brak zabezpieczenia społecznego na wypadek choroby, starości • wyuczona bezradność, roszczeniowość postaw • pogłębiające się ubożenie rodzin ubogich • starzenie się społeczeństwa

produkcji w zakresie przetwórstwa i produkcji rolniczej.

- izolacja społeczna
- bierność społeczna
- negatywne nastawienie społeczne do osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym

III. KIERUNKI ROZWOJU SPOŁECZNEGO GMINY BLIZANÓW

3.1. Wizja rozwoju społecznego Gminy Blizanów

Określając pożądany stan ładu społecznego w Gminie Blizanów w zakresie polityki społecznej w perspektywie następnych lat, wypracowano wspólnie zintegrowaną wizję uwzględniającą zasady zrównoważonego rozwoju:

Gminę Blizanów zamieszkują szczęśliwi ludzie, którzy:

- żyją w nieskażonym i bezpiecznym środowisku;
- mają szansę na podjęcie zatrudnienia zgodnie z kwalifikacjami i aspiracjami, wykorzystując działanie instytucji doradczych i biznesowych;
- mają zapewniony dostęp do dóbr kultury rozwijających zainteresowania;
- mają zapewniony łatwy dostęp do usług medycznych i opiekuńczych.

W Gminie Blizanów funkcjonowanie pomocy społecznej umożliwia mieszkańcom gminy ich integrację i pozwala na budowanie przyjaznych relacji międzyludzkich.

Wizja rozwoju społecznego Gminy Blizanów jest spójna z założeniami Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Blizanów na lata 2012-2021, która zakłada zrównoważony rozwój społeczny i gospodarczy z wykorzystaniem naturalnego potencjału społecznego i przyrodniczego gminy. Zakłada aktywizację gospodarczą, społeczną oraz poprawę warunków życia mieszkańców gminy.

3.2. Cele rozwoju społecznego Gminy Blizanów

Dążąc do kształtowania demokratycznego ładu społecznego w Gminie Blizanów wytyczono cele główne i cele szczegółowe oraz kierunki działań w ramach poszczególnych celów operacyjnych:

Tabela 10. Wybrane dane statystyczne dla Gminy Blizanów.

Cel główny 1: Redukcja zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego	Cel główny 2: Wspieranie rodzin będących w kryzysie ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży	Cel główny 3: Utrzymanie osób terminalnie chorych, starszych i niepełnosprawnych jak najdłużej w środowisku zamieszkania lub zapewnienie im opieki.	Cel główny 4: Budowa sprawnego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień	Cel główny 5: Rozwój kapitału społecznego w środowisku lokalnym
1.1. Działania ratunkowe w stosunku do grup dotkniętych problemem ubóstwa i marginalizacją.	2.1. Pomoc osobom i rodzinom, u których stwierdzono bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.	3.1. Zapewnienie odpowiednich form opieki osobom wymagającym takiej pomocy, aktywizowanie osób starszych i niepełnosprawnych do udziału w życiu społecznym.	4.1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień.	5.1. Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych i regionalnych do współpracy na rzecz rozwoju usług społecznych. Budowanie partnerstwa trójsektorowego publiczno-społeczno- prywatnego w zakresie rozwoju usług na rzecz wspierania potrzebujących.
1.2. Działania łagodzące, profilaktyczne i zapobiegające w stosunku do grup znajdujących się na pograniczu minimum socjalnego.	2.2. Pomoc niepełnosprawnym i długotrwale chorym dzieciom i ich rodzinom.	3.2. Usprawnianie osób starszych i niepełnosprawnych.	4.2. Zmniejszanie rozmiarów problemów, które aktualnie występują.	5.2. Wzrost integracji społecznej. Wzmacnianie więzi społecznych. Wzmocnienie partycypacji społecznej. Aktywizowanie mieszkańców w grupach formalnych i nieformalnych.

1.3. Zapobieganie rozwojowi patologii społecznych.	2.3. Pomoc rodzinie w kształceniu i wszechstronnym rozwoju dzieci i młodzieży.	3.3. Aktywizacja rodzin i sąsiadów na rzecz zapewnienia opieki swoim najbliższym, wymagającym takiej pomocy.	4.3. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z problemami już istniejącymi.	5.3. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego. Wsparcie postaw obywatelskich.
1.4. Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy, w tym szczególnie bezrobotnych długotrwale i kobiet.	2.4. Pomoc dzieciom z rodzin patologicznych oraz całym rodzinom.	3.4. Promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia.	4.4. Przeciwdziałanie przemocy domowej.	
1.5. Pomoc osobom bezdomnych i zagrożonych bezdomnością.				

3.3. Realizacja celów – kierunki działań

Cel główny 1: Redukcja zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego

Realizacja celów szczegółowych nastąpi przez podjęcia następujących działań:

1. Zmniejszanie skutków ubóstwa i bezrobocia poprzez systematyczną pomoc finansową i rzeczową realizowaną przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
2. Objęcie pracą socjalną osób marginalizowanych, w tym bezrobotnych, aby zachęcać je do systematycznego poszukiwania zatrudnienia. W szczególności należy dążyć do udzielenia im wszechstronnej pomocy w zakresie poradnictwa (m.in. psychologicznego) oraz zapoznania z aktywnymi formami poszukiwania pracy.
3. Rozwijanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie monitorowania zjawiska bezrobocia na terenie gminy, obejmującej m.in. upowszechnianie ofert pracy i informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego oraz szkoleniach i kursach umożliwiających zmianę kwalifikacji zawodowych, organizowanie stażów absolwenckich i przygotowania zawodowego oraz prac interwencyjnych, robót publicznych i prac społecznie użytecznych.
4. Zapewnienie najuboższej ludności gminy jednego gorącego posiłku dziennie.
5. Systematyczne dokształcanie pracowników socjalnych w zakresie wdrażania nowych instrumentów w pracy socjalnej – kontraktu socjalnego.
6. Tworzenie na terenie gminy sprzyjającego klimatu dla potencjalnych inwestorów tworzących nowe miejsca pracy m.in. poprzez opracowanie i wdrożenie systemu dogodnych ulg podatkowych z tytułu podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej.
7. Aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze i na rzecz przeciwdziałania wykluczenia społecznego.
8. Współdziałanie w programach realizowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego przez instytucje pomocy i integracji społecznej oraz rynku pracy.

9. Bieżący monitoring ofert programowych i ewentualne opracowanie projektów mających na celu rozwiązywanie problemu bezrobocia, w szczególności wśród kobiet i osób długotrwale bezrobotnych.
10. Wsparcie osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych m.in. poprzez: pracę socjalną, udzielanie pomocy finansowej, zasiłki celowe, rzeczowej i wsparcia psychologicznego, tworzenie mieszkań socjalnych, utrzymanie i poszerzenie usług funkcjonującego na terenie gminy schroniska (podjęcie współpracy z PCPR i PFRON w zakresie likwidacji barier architektonicznych w tym ośrodku wsparcia), reintegrację społeczną i zawodową – organizowanie zatrudnienia socjalnego dla osób objętych programem wychodzenia z bezdomności.

Cel główny 2: Wspieranie rodzin będących w kryzysie ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży

Realizacja celów szczegółowych nastąpi przez podjęcia następujących działań:

1. Zintensyfikowanie i rozwój pracy socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo.
2. Pomoc materialna dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji ekonomicznej realizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z systemu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych.
3. Zapewnienie rodzinom, dzieciom oraz osobom samotnie wychowującym dzieci szerszego dostępu do pomocy pedagogicznej, psychologicznej, prawnej i społecznej (współpraca z Ośrodkiem Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej).
4. Tworzenie i rozwijanie świetlic wiejskich, w tym środowiskowych, socjoterapeutycznych, opiekuńczo-wychowawczych, działających w poszczególnych miejscowościach, oferujących pomoc dzieciom z rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi poprzez: dożywianie, właściwą opiekę pedagogiczną, pomoc w rozwiązywaniu trudności szkolnych, możliwość konstruktywnego spędzania czasu wolnego, nabywanie przez

dzieci różnych umiejętności społecznych koniecznych do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu.

5. Systematyczna współpraca z istniejącymi w powiecie jednostkami zapewniającymi opiekę dla dzieci.
6. Systematyczna współpraca z wymiarem sprawiedliwości właściwym ze względu na położenie gminy, w szczególności sądem rodzinnym oraz kuratorami sądowymi dla dzieci i młodzieży.
7. Współuczestnictwo w kampaniach medialnych i informacyjnych organizowanych przez inne podmioty pomocy społecznej (PCPR, ROPS, inne).
8. Systematyczne współdziałanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół, a w szczególności przeciwdziałanie pojawiającym się patologiom.
9. Tworzenie mieszkań chronionych przeznaczonych w szczególności dla rodzin w kryzysie, zagrożonych zjawiskami patologicznymi.
10. Kontynuowanie dożywiania dzieci i młodzieży z rodzin ubogich, zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją.
11. Organizowanie dla rodziców i ich dzieci różnych form edukacji z wykorzystaniem istniejącego systemu szkolnego.
12. Zapewnienie dzieciom i młodzieży szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez zwiększenie liczby i wachlarza zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych (zajęcia muzyczne, plastyczne, kluby i koła zainteresowań, turnieje sportowe, festyny rodzinne, wycieczki), rozszerzenie oferty działających na terenie gminy świetlic i klubów sportowych, rozbudowę zaplecza sportowego gminy (boiska sportowe, place zabaw), zwiększenie dostępu do Internetu (tworzenie kawiarenek internetowych) oraz rozbudowę zaplecza wypoczynkowego.
13. Rozpowszechnianie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży.
14. Prowadzenie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Cel główny 3: Utrzymanie osób terminalnie chorych, starszych i niepełnosprawnych jak najdłużej w środowisku zamieszkania lub zapewnienie im opieki.

Realizację celów szczegółowych umożliwią następujące działania:

1. Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych wymagających opieki w środowisku zamieszkania.
2. Praca socjalna. Podejmowanie przez pracowników socjalnych działań mających głównie na celu ułatwienie kontaktów z placówkami służby zdrowia, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej, inicjowanie kontaktów rodzinnych oraz podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowanie opieki nad osobą wymagającą takiej pomocy, w tym zawieranie umów alimentacyjnych, porozumień na świadczenie usług, zapewnienie osobom uprawnionym usług w ramach pielęgniarstwa środowiskowego, promowanie zdrowego stylu życia, uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych, propagowanie pomocy sąsiedzkiej, rozpowszechnienie idei wolontariatu (objęcie opieką osób jej potrzebujących), prowadzenie współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w celu umożliwienia osobom starszym i niepełnosprawnym skorzystania z przysługujących im uprawnień, np. wyjazdu na turnus rehabilitacyjny, do sanatorium, w uzyskaniu odpowiedniego sprzętu rehabilitacyjnego itp.
3. Rozwijanie usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną zalecaną przez lekarza, pielęgnację oraz zapewnienie kontaktu z otoczeniem, oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne, w tym organizowanie cyklicznych spotkań integracyjnych, zaspokajanie potrzeb kulturalno-społecznych i rekreacyjnych – rozszerzanie oferty funkcjonującego na terenie gminy Klubu Seniora.
5. Podjęcie działań w kierunku utworzenia na terenie gminy punktu konsultacyjno-informacyjnego dla osób niepełnosprawnych.

6. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie:
  - likwidacji barier architektonicznych, w szczególności w obiektach użyteczności publicznej,
  - aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.
7. Wsparcie osób zaburzonych i chorych psychicznie w samodzielnym funkcjonowaniu na terenie gminy, w szczególności poprzez opiekę medyczną, poradnictwo socjalne i pomoc materialną.
8. W przypadku wyczerpania wszystkich możliwości zapewnienia opieki w środowisku, umieszczenie osób wymagających całodobowej opieki w zakładach opiekuńczo-leczniczych, domach pomocy społecznej lub środowiskowych domach samopomocy czy warsztatach terapii zajęciowej.

Cel główny 4: Budowa sprawnego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień

Kierunki działań do realizacji celów szczegółowych:

1. Ograniczanie i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych.
2. Zmiana zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych z alkoholem i narkotykami.
3. Zintensyfikowanie stosownych form profilaktyki alkoholowej i narkotykowej kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.
4. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu.
5. Zwiększanie świadomości społeczności lokalnej (ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży) odnośnie zagrożeń wynikających ze stosowania używek m.in. poprzez organizowanie spotkań informacyjno-poradniczych, pogadanek dla dzieci i młodzieży oraz prelekcji dla rodziców.
6. Prowadzenie edukacji eliminującej czynniki zagrażające prawidłowemu funkcjonowaniu społecznemu i psychologicznemu – promowanie zdrowego stylu życia, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.

7. Zwiększenie skuteczności i dostępności leczenia i terapii osobom uzależnionym i współuzależnionym w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów uzależnień oraz wzmacnianie efektów leczenia – wydłużenie czasu trwania spotkań organizowanych w funkcjonującym na terenie gminy Punkcie Konsultacyjnym, tworzenie grup samopomocowych i wsparcia.
8. Realizacja gminnego programu przeciwdziałania narkomanii i rozwiązywania problemów alkoholowych
9. Przeciwdziałanie przemocy domowej – opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel główny 5: Rozwój kapitału społecznego w środowisku lokalnym

Kierunki działań do celów szczegółowych:

1. Systematyczna diagnoza i monitoring istniejących problemów społecznych.
2. Systematyczne wzmacnianie kadr Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej poprzez dokształcanie i utrzymanie odpowiedniej liczby pracowników socjalnych.
3. Doskonalenie systemu informacyjnego o możliwościach udzielania pomocy społecznej i wsparcia mieszkańcom gminy, m.in. poprzez Internet, prasę lokalną, zamieszczanie ogłoszeń na tablicach informacyjnych, rozpowszechnianie broszur i ulotek, rozlepianie plakatów, organizowanie spotkań, w sprzyjających okolicznościach – podjęcie działań w kierunku utworzenia na terenie gminy punktu informacyjnego.
4. Analiza ofert organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie powiatu i województwa; rozszerzanie współpracy z organizacjami już funkcjonującymi na terenie gminy.
5. Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi o działalności ponadlokalnej i ogólnopolskiej poprzez zaprezentowanie im walorów i możliwości samorealizacji na terenie gminy.

6. Rozwijanie ruchu pozarządowego na terenie gminy poprzez uczestnictwo w szkoleniach dla liderów.
7. Propagowanie idei samopomocy i obywatelskiego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.
8. Wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych oraz świadczenie poradnictwa dla organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania grantów i dotacji, środków finansowych z innych źródeł niż samorządowe.
9. Zwiększenie koordynacji działań organizacji pozarządowych już funkcjonujących na terenie gminy poprzez systematyczny przepływ informacji o podejmowanych inicjatywach, regularne spotkania oraz wymianę doświadczeń.
10. Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwanie wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

3.4. Ramowy harmonogram wdrażania Strategii

Tabela 11. Cele główne, operacyjne i ich realizacja

Cel główny 1. Redukowanie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego												
Cele szczegółowe	Instytucja odpowiedzialna	Realizatorzy	Źródła finansowania	Okres realizacji								wskaźnik [jednostka]
				2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
1.1 Działania ratunkowe w stosunku do grup dotkniętych problemem ubóstwa i marginalizacją.	Gmina, GOPS	Gmina, GOPS, Powiatowy Urząd Pracy, i inni społeczni partnerzy oraz sektor biznesu	POWER, środki własne gminy i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów	Planowanie	X	X	X	X	X	X	X	Zrealizowane projekty (liczba), osoby objęte projektami.
1.2 Działania łagodzące, profilaktyczne i zapobiegające w stosunku do grup znajdujących się na pograniczu minimum socjalnego	Gmina, GOPS	Gmina, GOPS, Powiatowy Urząd Pracy i inni społeczni partnerzy oraz sektor biznesu	POWER, środki własne gminy, marszałka, z budżetu państwa i inne pozyskane od grantodawców środki własne gminy i inne	Planowanie	X	X	X	X	X	X	X	Zrealizowane projekty (liczba), osoby objęte projektami.
1.3 Zapobieganie rozwojowi patologii społecznych	Gmina, GOPS	Gmina, GOPS, Szkoły.	POWER, środki własne gminy i inne	Planowanie	X	X	X	X	X	X	X	Zrealizowane projekty (liczba), osoby objęte projektami.
1.4 Wsparcie osób bezrobotnych poszukujących pracy, w tym szczególnie bezrobotnych długotrwale i kobiet	Gmina, GOPS	Gmina, GOPS, Powiatowy Urząd Pracy i inni społeczni partnerzy oraz sektor biznesu	POWER, FP, środki własne gminy i inne	Planowanie	X	X	X	X	X	X	X	Liczba uczestników, liczba zrealizowanych projektów

1.5 Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością	Gmina, GOPS	Gmina, GOPS i inni społeczni partnerzy oraz sektor biznesu	POWER, środki własne gminy, marszałka, z budżetu państwa i inne pozyskane od grantodawców	Planowanie	X	X	X	X	X	X	X	Liczba osób bezdomnych objętych pomocą
--	-------------	--	---	------------	---	---	---	---	---	---	---	--

Cel główny 2. Wspieranie rodzin będących w kryzysie, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży

Cele szczegółowe	Instytucja odpowiedzialna	Realizatorzy	Źródła finansowania	Okres realizacji								wskaźnik [jednostka]
				2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
2.1 Pomoc osobom i rodzinom, u których stwierdzono sytuacje kryzysowe, w szczególności bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, przemoc w rodzinie	Gmina, GOPS	Gmina, GOPS, OSP, KGW, i inni społeczni partnerzy.	POWER, środki własne gminy, marszałka, z budżetu państwa	Planowanie	X	X	X	X	X	X	X	Liczba osób/ rodzin objętych pomocą
2.2 Pomoc osobom niepełnosprawnym i długotrwale chorym dzieciom i ich rodzinom	Gmina, GOPS	Gmina, GOPS, , służba zdrowia, i inni społeczni partnerzy	POWER, PFRON, środki własne gminy, marszałka, z budżetu państwa	Planowanie	X	X	X	X	X	X	X	Liczba osób objętych pomocą, Formy pomocy

2.3 Pomoc rodzinie w kształceniu i wszechstronnym rozwoju dzieci i młodzieży.	Gmina, GOPS	Gmina, GOPS, Szkoły, OSP, świetlice wiejskie, KGW, Gminny Ośrodek Kultury, i inni społeczni partnerzy	POWER, środki własne gminy, marszałka, z budżetu państwa	Planowanie	X	X	X	X	X	X	X	Liczba zrealizowanych projektów, liczba uczestników
2.4 Pomoc dzieciom z rodzin patologicznych oraz całym rodzinom	Gmina, GOPS	Gmina, GOPS, Szkoły i inni społeczni partnerzy	POWER, PIS PPWOW, środki własne gminy marszałka, z budżetu państwa i inne	Planowanie	X	X	X	X	X	X	X	Liczba dzieci oraz rodzin objętych pomocom

Cel główny 3. Utrzymanie osób terminalnie chorych, starszych i niepełnosprawnych jak najdłużej w środowisku zamieszkania lub zapewnienie im opieki

Cele szczegółowe	Instytucja odpowiedzialna	Realizatorzy	Źródła finansowania	Okres realizacji								wskaźnik [jednostka]
				2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
3.1 Zapewnienie odpowiednich form opieki osobom wymagającym takiej pomocy, aktywizowanie osób starszych i niepełnosprawnych do udziału w życiu społecznym.	GOPS, gmina	GOPS, gmina, służba zdrowia, Gminny Ośrodek Kultury i inni społeczni partnerzy	POWER, PFRON, środki własne gminy, marszałka, z budżetu państwa i inne	Planowanie	X	X	X	X	X	X	X	Liczba osób objętych pomocą

3.2 Usprawnianie osób starszych i niepełnosprawnych	GOPS, gmina	GOPS, gmina, wolontariusze, służba zdrowia i inni społeczni partnerzy	POWER, PFRON, środki własne gminy, marszałka, z budżetu państwa i inne	Planowanie	X	X	X	X	X	X	X	liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych usługami opiekuńczymi w roku
3.3 Aktywizacja rodzin i sąsiadów na rzecz zapewnienia opieki swoim najbliższym, wymagającym takiej pomocy	GOPS, gmina	GOPS, gmina, pomoc sąsiedzka, służba zdrowia, parafie i inni społeczni partnerzy	POWER, środki własne gminy, marszałka, z budżetu państwa i inne	Planowanie	X	X	X	X	X	X	X	Liczba osób objętych pomocą, liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych usługami opiekuńczymi w roku
3.4 Promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia	GOPS, gmina	GOPS, gmina, służba zdrowia, Gminy Ośrodek Kultury i inni społeczni partnerzy	POWER, środki własne gminy, marszałka, z budżetu państwa i inne	Planowanie	X	X	X	X	X	X	X	Liczba zrealizowanych projektów, poziom zadowolenia z zajęć

Cel główny 4. Budowa sprawnego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień

Cele szczegółowe	Instytucja odpowiedzialna	Realizatorzy	Źródła finansowania	Okres realizacji							wskaźnik [jednostka]	
				2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		2022
4.1 Zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień.	GOPS, gmina	GOPS, gmina, szkoły, GOK, GKP iRPA Punkt Konsultacyjny	POWER, środki własne gminy marszałka, z budżetu państwa i inne	Planowanie	X	X	X	X	X	X	X	Liczba projektów profilaktycznych, liczba uczestników tych projektów

4.2 Zmniejszenie rozmiarów problemów społecznych, które aktualnie występują	GOPS, gmina	GOPS, gmina, służba zdrowia, szkoły, GOK, i inni społeczni partnerzy	POWER, środki własne gminy marszałka, z budżetu państwa i inne	Planowanie	X	X	X	X	X	X	X	Dane statystyczne obrazujące rozmiar problemów społecznych w gminie
4.3 Zwiększenie zasobów niezbędnych do rozwiązywania problemów społecznych	GOPS, gmina	GOPS, gmina, i inni społeczni partnerzy	POWER, środki własne gminy marszałka, z budżetu państwa i inne	Planowanie	X	X	X	X	X	X	X	Liczba nowo powstałych form/zasobów
4.4 Przeciwdziałanie przemocy domowej	GOPS, gmina	GOPS, gmina, szkoły, GOK, GKP IRPA Punkt Konsultacyjny	POWER, środki własne gminy marszałka, z budżetu państwa i inne	Planowanie	X	X	X	X	X	X	X	Liczba i rodzaje placówek udzielających pomocy rodzinie, liczba rodzin objętych pomocą

Cel główny 5. Rozwój kapitału ludzkiego i integracji społecznej

Cele szczegółowe	Instytucja odpowiedzialna	Realizatorzy	Źródła finansowania	Okres realizacji							wskaźnik [jednostka]
				2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	

5.1 Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych i regionalnych do współpracy na rzecz rozwoju usług społecznych. Budowanie partnerstwa trójsektorowego publiczno - społeczno – prywatnego w zakresie rozwoju usług na rzecz wspierania potrzebujących.	GOPS, gmina	GOPS, gmina, służba zdrowia, GOK, GBP, szkoły, Ośrodek Sportu i Rekreacji i inni społeczni partnerzy	POWER, środki własne gminy marszałka, z budżetu państwa i inne pozyskane od grantodawców, sponsorów	Planowanie	X	X	X	X	X	X	X	Liczba zrealizowanych projektów,
5.2 Wzrost integracji społecznej. Wzmacnianie więzi społecznych. Wzmocnienie partycypacji społecznej. Aktywizowanie mieszkańców w grupach formalnych i nieformalnych.	GOPS, gmina	GOPS, gmina, służba zdrowia, Gminny Ośrodek Kultury, OSP, KGW i inni społeczni partnerzy	POWER, środki własne gminy marszałka, z budżetu państwa i inne	Planowanie	X	X	X	X	X	X	X	Liczba zrealizowanych projektów, liczba uczestników, poziom satysfakcji z organizowanych usług; liczba inicjatyw społecznych;
5.3 Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego. Wsparcie postaw obywatelskich.	GOPS, gmina	GOPS, gmina, szkoły i inni społeczni partnerzy	POWER, środki własne gminy marszałka, z budżetu państwa i inne	Planowanie	X	X	X	X	X	X	X	Liczba udzielonych dotacji dla instytucji i podmiotów; wysokość udzielonych dotacji; liczba zawiązanych grup formalnych i nieformalnych

3.5. Monitoring i wdrażanie strategii.

Skuteczność funkcjonowania przyjętej strategii zależy będzie od:

- a) monitoringu i ewaluacji,
- b) budowy programów celowych rozwijających przyjęte kierunki działań.

Monitoring strategii i ewaluacja zapisów strategicznych polegają na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych dolegliwości społecznych.

Całościowa ocena wymaga odpowiedzi na pytania o zgodność ocenianej polityki z przyjętymi wartościami i zasadami. Ewaluacja jest działalnością z natury normatywną, gdyż z jednej strony wykorzystuje się w niej istniejące normy, z drugiej zaś w jej wyniku mogą pojawić się propozycje wprowadzenia nowych norm i procedur. Jest także działalnością instrumentalną, ponieważ jej podstawowym celem jest dostarczenie podmiotom polityki społecznej praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji

Elementami skutecznego monitoringu i ewaluacji będą przede wszystkim:

a) zespół wdrażający strategię

Zespół powołuje wójt gminy, a w jego skład wchodzi osoba reprezentująca wójta jako przewodniczący zespołu (przewodnicząca komisji oświaty, kultury, zdrowia i opieki społecznej, sekretarz, kierownik GOPS, i pracownicy socjalni)

b) roczna ocena wdrażania strategii

Zespół wdrażający strategię winien się zbierać przynajmniej raz w roku i oceniać poziom wdrażania poszczególnych celów i kierunków działań. Zespół swoją ocenę powinien przekazać wójtowi i radzie, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań, np. programów celowych.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie skuteczna o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające budowę i realizację programów celowych zgodnych z przyjętymi kierunkami działań. Programy można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych, w zależności od charakteru danego projektu.

Przy budowie projektów znaczenie będą miały środki, które Rada Gminy rocznie będzie

przeznaczała na ten cel. Projekty można realizować w ramach:

- a) własnych zasobów samorządu (np. projekty OPS),
- b) poprzez organizacje pozarządowe,
- c) poprzez inne instytucje zewnętrzne.

3.6. Aktualizacja, promocja i sprawozdawczość Strategii

Strategia nie jest dokumentem zamkniętym, jej założenia mogą być modyfikowane pod wpływem zmieniających się warunków rzeczywistości. Procedura ma na celu określenie zasad wprowadzania zmian do dokumentu. Zmiany mogą wynikać np.:

- ze zmieniających się problemów i potrzeb społecznych;
- ze zmieniającej się sytuacji budżetowej, związanej również z możliwościami pozyskania środków pozabudżetowych;
- z określonych przez instytucje wdrażające zasad pozyskania dotacji;
- z zaistniałej sytuacji społeczno-gospodarczej gminy.

Szczegółowy proces aktualizacji Strategii opracowany zostanie przez Zespół ds. Wdrażania Strategii. Aktualizacja Strategii odbywać się będzie nie rzadziej niż raz na dwa lata po przeprowadzeniu jej ewaluacji i konsultacji społecznych w zakresie m.in. identyfikowania problemów i potrzeb społecznych. Wszelkie zmiany do Strategii zatwierdzone są Uchwałą Rady Gminy w Blizanowie.

Zadaniem działań informacyjnych i promocyjnych jest:

- zapewnienie bieżącego informowania lokalnej społeczności o kierunkach i zakresie zadań w zakresie polityki społecznej w perspektywie następnych kilku lub kilkunastu lat prowadzonych przez lokalną władzę;

- zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o możliwościach ubiegania się o wsparcie ze środków funduszy strukturalnych na realizację projektów służących realizacji Strategii dla wszystkich grup docelowych z terenu Gminy Blizanów;
- zapewnienie czytelnej informacji o kryteriach oceny i wyboru projektów oraz obowiązujących w tym zakresie procedurach;
- zapewnienie bieżącego informowania opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy wspólnotowej dla poszczególnych projektów i rezultatach działań na poziomie gminy;
- inicjowanie dodatkowych działań promocyjnych o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym;
- zapewnienie współpracy z instytucjami zaangażowanymi w monitorowanie i realizowanie Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Blizanów na lata 2016-2022 w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych poprzez wymianę informacji i wspólne przedsięwzięcia;

Sposoby informowania oraz promowania Strategii:

- konferencje, seminaria, wykłady, warsztaty, prezentacje, festyny, pikniki i inne imprezy kulturalne – propagujące informacje m.in. o możliwościach wykorzystania środków unijnych, o rezultatach wsparcia UE oraz upowszechniające wiedzę na ten temat;
- informowanie o projektach i ich promocja przez beneficjentów – dbanie o przekazywanie odpowiedniej wiedzy beneficjentom z terenu Gminy – odpowiedzialnych za spełnienie wymogów w tym zakresie;
- wykorzystanie nowoczesnych źródeł przekazu i nowoczesnych technologii, m.in. takich jak: strona www, internet, poczta elektroniczna, elektroniczna archiwizacja dokumentów, w celu usprawnienia komunikacji pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w realizacji Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Blizanów na lata 2016-2022;
- publikacje, broszury informacyjne, plakaty, reklamy, materiały audio – wizualne, ulotki;
- współpraca z mediami – publikacje prasowe, artykuły, relacje, wiadomości w lokalnych i regionalnych rozgłośniach radiowych, audycje, reklamy czy ogłoszenia to kluczowe źródła przekazu wszelkich informacji o realizacji Strategii.

Sprawozdawczość sporządzana będzie przez Zespół ds. Wdrażania Strategii:

- sprawozdanie z realizacji Strategii sporządzane będzie raz na rok w terminie do końca kwietnia następnego roku kalendarzowego i przedkładane Wójtowi i Radzie Gminy w Blizanowie.

IV. POWIĄZANIA STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Blizanów na lata 2016-2022 posiada ścisłą korelację z kluczowymi dokumentami planistycznymi na szczeblu:

- **lokalnym:** z Aktualizacją Strategii Rozwoju Gminy Blizanów na lata 2014-2021 przyjętego Uchwałą nr XXXVII/375/2014 Rady Gminy Blizanów z dnia 10 lipca 2014 r., Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; Gminnym Programem Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalanym corocznie;
- **powiatowym:** ze Strategią Rozwoju Powiatu Kaliskiego na lata 2014-2021 (uchwała Nr XLV/481/2014 Rady Powiatu Kaliskiego z dnia 19 sierpnia 2014 roku);
- **regionalnym:** z Strategią Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2020;
- **krajowym:** Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (SRKL) przyjętą przez Radę Ministrów (uchwała nr 104 Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 2013 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020).

Zakres powiązań Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Blizanów na lata 2016-2022 z innymi dokumentami strategicznymi przedstawia tabela nr 12.

Tabela 1. Spójność celów Gminy Blizanów z innymi dokumentami strategicznymi

Cel główny 1: Redukcja zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego			
	Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Blizanów na lata 2014-2021	Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2020	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (SRKL)
1.1. Działania ratunkowe w stosunku do grup dotkniętych problemem ubóstwa i marginalizacją.		Cel operacyjny 22. Eliminowanie / redukovanie czynników prowadzących do ubóstwa, izolacji, marginalizacji i wykluczenia społecznego jednostek i grup.	Cel szczegółowy 3: Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
1.2. Działania łagodzące, profilaktyczne i zapobiegające w stosunku do grup znajdujących się na pograniczu minimum socjalnego.		Cel operacyjny 22. Eliminowanie / redukovanie czynników prowadzących do ubóstwa, izolacji, marginalizacji i wykluczenia społecznego jednostek i grup.	Cel szczegółowy 3: Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
1.3. Zapobieganie rozwojowi patologii społecznych.		Cel operacyjny 22. Eliminowanie / redukovanie czynników prowadzących do ubóstwa, izolacji,	Cel szczegółowy 3: Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych

		marginalizacji i wykluczenia społecznego jednostek i grup.	wykluczeniem społecznym
1.4. Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy, w tym szczególnie bezrobotnych długotrwale i kobiet.		Cel operacyjny 22. Eliminowanie / redukowanie czynników prowadzących do ubóstwa, izolacji, marginalizacji i wykluczenia społecznego jednostek i grup.	Cel szczegółowy 1: Wzrost zatrudnienia Cel szczegółowy 5: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli
1.5. Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością.		Cel operacyjny 22. Eliminowanie / redukowanie czynników prowadzących do ubóstwa, izolacji, marginalizacji i wykluczenia społecznego jednostek i grup.	Cel szczegółowy 3: Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
Cel główny 2: Wspieranie rodzin będących w kryzysie ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży			
	Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Blizanów na lata 2014-2021	Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2020	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (SRKL)
c) Pomoc osobom i rodzinom, u których stwierdzono bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.	Cel 3.2.2. Rozwój usług pomocy społecznej	Cel 4. Ochrona dzieci i młodzieży przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i społecznym wykluczeniem	Cel szczegółowy 3: Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
d) Pomoc niepełnosprawnym i długotrwale chorym dzieciom i ich rodzinom.	Cel 3.2.2. Rozwój usług pomocy społecznej		
e) Pomoc rodzinie w kształceniu i wszechstronnym rozwoju dzieci i młodzieży.	Cel 3.2.2. Rozwój usług pomocy społecznej	Cel 5. Poszerzenie oferty usługowej dla dzieci i młodzieży z rodzin dewiacyjnych i patologicznych,	Cel szczegółowy 3: Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
f) Pomoc dzieciom z rodzin patologicznych oraz całym rodzinom.	Cel 3.2.2. Rozwój usług pomocy społecznej	Cel 4. Ochrona dzieci i młodzieży przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i społecznym wykluczeniem	Cel szczegółowy 3: Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
Cel główny 3: Utrzymanie osób terminalnie chorych, starszych i niepełnosprawnych jak najdłużej w środowisku zamieszkania lub zapewnienie im opieki.			
	Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy	Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2020	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (SRKL)

	Blizanów na lata 2014-2021		
3.1. Zapewnienie odpowiednich form opieki osobom wymagającym takiej pomocy, aktywizowanie osób starszych i niepełnosprawnych do udziału w życiu społecznym.	Cel 3.2.2. Rozwój usług pomocy społecznej	Cel operacyjny 13. Stwarzanie ludziom starszym możliwości prowadzenia niezależnego życia w ich dotychczasowym środowisku społecznym	Cel szczegółowy 2: Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych Cel szczegółowy 4: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej
3.2. Usprawnianie osób starszych i niepełnosprawnych.	Cel 3.2.2. Rozwój usług pomocy społecznej	Cel operacyjny 17. Usuwanie lub ograniczenie barier społecznych i architektonicznych utrudniających funkcjonowanie osób z ograniczeniem sprawności	Cel szczegółowy 2: Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych Cel szczegółowy 4: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej
3.3. Aktywizacja rodzin i sąsiadów na rzecz zapewnienia opieki swoim najbliższym, wymagającym takiej pomocy.	Cel 3.2.2. Rozwój usług pomocy społecznej		Cel szczegółowy 2: Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych Cel szczegółowy 4: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej
3.4. Promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia.	Cel 3.2.2. Rozwój usług pomocy społecznej		Cel szczegółowy 2: Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej

			jakości funkcjonowania osób starszych Cel szczegółowy 4: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej
Cel główny 4: Budowa sprawnego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień			
	Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Blizanów na lata 2014-2021	Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2020	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (SRKL)
4.1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień.	Cel 3.2.2. Rozwój usług pomocy społecznej	Cel 7. Profilaktyka i zmniejszenie rozmiarów i skutków uzależnień	
4.2. Zmniejszanie rozmiarów problemów, które aktualnie występują.	Cel 3.2.2. Rozwój usług pomocy społecznej	Cel 7. Profilaktyka i zmniejszenie rozmiarów i skutków uzależnień	
4.3. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z problemami już istniejącymi.	Cel 3.2.2. Rozwój usług pomocy społecznej	Cel 7. Profilaktyka i zmniejszenie rozmiarów i skutków uzależnień	
4.4. Przeciwdziałanie przemocy domowej.	Cel 3.2.2. Rozwój usług pomocy społecznej	Cel 7. Profilaktyka i zmniejszenie rozmiarów i skutków uzależnień	
Cel główny 5: Rozwój kapitału społecznego w środowisku lokalnym			
	Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Blizanów na lata 2014-2021	Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2020	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (SRKL)
5.1. Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych i regionalnych do współpracy na rzecz rozwoju usług społecznych. Budowanie partnerstwa trójsektorowego publiczno-społeczno-prywatnego w zakresie rozwoju usług na rzecz wspierania potrzebujących.	Cel 3.1.5. Aktywizacja społeczności lokalnej	Cel operacyjny 5. Zwiększenie wrażliwości społecznej na problemy społeczne i pobudzanie aktywności sprzyjającej ich rozwiązywaniu	

5.2. Wzrost integracji społecznej. Wzmacnianie więzi społecznych. Wzmocnienie partycypacji społecznej. Aktywizowanie mieszkańców w grupach formalnych i nieformalnych.	Cel 3.1.5. Aktywizacja społeczności lokalnej	Cel operacyjny 5. Zwiększenie wrażliwości społecznej na problemy społeczne i pobudzanie aktywności sprzyjającej ich rozwiązywaniu	
5.3. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego. Wsparcie postaw obywatelskich.	Cel 3.1.5. Aktywizacja społeczności lokalnej	Cel operacyjny 5. Zwiększenie wrażliwości społecznej na problemy społeczne i pobudzanie aktywności sprzyjającej ich rozwiązywaniu	

Załącznik Nr 1.

Wzór ankiety diagnozującej problemy i potrzeby społeczne w Gminie Blizanów

**ANKIETA
DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE BLIZANÓW**

**Badanie na potrzeby aktualizacji
Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Blizanów
na lata 2016-2022**

Szanowni Mieszkańcy Gminy Blizanów

Gmina Blizanów przystępuje do aktualizacji **Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych**. Strategia podsumuje najważniejsze problemy społeczne w naszej Gminie, a także określi sposoby ich rozwiązywania. Aby trafnie określić cele i zadania do realizacji potrzebna jest współpraca całej społeczności Gminy.

Prosimy o poważne potraktowanie ankiety i przemyślane odpowiedzi na zawarte w niej pytania.

Ankieta jest anonimowa.

Metryczka (wstawić X przy wybranej odpowiedzi):

Płeć: Kobieta Mężczyzna

Wiek: 13 – 16 17 – 25 26 – 59 60 i więcej

Zawód: uczeń rolnik przedsiębiorca pracownik umysłowy

pracownik fizyczny emeryt/rencista bezrobotny inny (jaki?) .....

Wykształcenie:

podstawowe zawodowe średnie policealne wyższe

W jakim stopniu jest <u>Pan(i)</u> zadowolony z następujących warunków życia w gminie		bardzo niezadowolony(s)	niezadowolony(a)	niezdecydowany(a)	zadowolony(a)	bardzo zadowolony(a)
Proszę zaznaczyć X jedną z możliwych odpowiedzi od 0 do 4 przy każdym stwierdzeniu poniżej						
1	Organizacja czasu wolnego (koła zainteresowań, kluby sportowe)	0	1	2	3	4
2	Dostęp do Internetu	0	1	2	3	4
3	Dostęp do informacji na temat wydarzeń w gminie	0	1	2	3	4
4	Dostęp do kultury: biblioteka, koncerty, wystawy	0	1	2	3	4
5	Organizacja imprez cyklicznych gminie	0	1	2	3	4
6	Dostępność doradztwa psychologiczno-prawnego	0	1	2	3	4
7	Poziom opieki społecznej	0	1	2	3	4
8	Poziom opieki zdrowotnej	0	1	2	3	4
9	Bezpieczeństwo publiczne	0	1	2	3	4
10	Warunki mieszkaniowe	0	1	2	3	4
11	Miejsca rekreacji (np. parki, skwery, place zabaw)	0	1	2	3	4
12	Jakość szkół	0	1	2	3	4
13	Dostępność przedszkoli	0	1	2	3	4
14	Żywotność lokalnej tradycji i historii w codziennym życiu	0	1	2	3	4
15	Siła więzi międzyludzkich integrujących mieszkańców	0	1	2	3	4
16	Dostępność handlu i usług	0	1	2	3	4

17	Poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym gminy	0	1	2	3	4
----	---	---	---	---	---	---

W każdym pytaniu od 1 do 6 prosimy o zaznaczenie (X) **dwóch** wybranych odpowiedzi:

1. Jakie problemy społeczne dzieci i młodzieży uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Brak pozytywnych wzorców i autorytetów
- Przemoc ze strony rodziców
- Alkohol i papierosy
- Narkotyki
- Chuligaństwo
- Brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu
- Brak możliwości rozwoju własnych zainteresowań
- Inne (jakie?) .....

2. Jakie problemy społeczne rodzin uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Nieporadność życiowa
- Ubóstwo
- Bezrobocie
- Alkoholizm
- Bezradność opiekuńczo-wychowawcza
- Niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami, mieszkańcami
- Zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych
- Inne (jakie?) .....

3. Jakie problemy społeczne osób starszych uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Izolacja społeczna (samotność)
- Izolacja rodzinna (odrzućenie)
- Niepełnosprawność

- Niezdolność do samoobsługi
- Brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu
- Inne (jakie?) .....
- .....

4. Jakie problemy społeczne w obszarze opieki zdrowotnej uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Długi okres oczekiwania na usługi medyczne
- Mała liczba lekarzy specjalistów
- Ograniczona liczba wizyt domowych lekarza u osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych
- Inne (jakie?) .....

5. Jakie problemy społeczne w obszarze edukacji uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Brak placówek wychowania przedszkolnego
- Brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki
- Ograniczone możliwości rozwijania zainteresowań edukacyjnych
- Niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne
- Brak stołówek szkolnych
- Inne (jakie?) .....

6. Jakie problemy społeczne w obszarze sportu i kultury uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Brak organizacji pozarządowych inspirujących działalność kulturalną i sportową
- Brak wiejskich świetlic i ognisk kultury
- Nie w pełni wykorzystany potencjał historii i kultury regionu
- Niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży
- Zbyt mało imprez i wydarzeń środowiskowych
- Inne (jakie?) .....

7. Poniżej są wymienione zadania, służące rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie gminy. Proszę używając skali od 1 do 10 ocenić, na ile ważne są poszczególne zadania przez **wpisanie jednej z cyfr** ze skali w kolumnie po prawej stronie za każdym zadaniem.

1-----2-----3-----4-----5-----6-----7-----8-----9-----10
mało ważne **bardzo ważne**

1	Utworzenie centrum pomocy Mieszkańcom	
2	Organizacja sieci alternatywnych form wychowania przedszkolnego	
3	Powołanie lokalnego stowarzyszenia na rzecz edukacji, kultury i integracji społecznej	
4	Powołanie Klubu Seniora	
5	Zwiększenie liczby cyklicznych imprez środowiskowych	
6	Organizacja szkoleń z zakresu doradztwa zawodowego.	
7	Organizacja szkoleń z zakresu doradztwa psychologiczno-pedagogicznego	
8	Zwiększenie wsparcia dla lokalnych inicjatyw społecznych	
9	Organizacja zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych w czasie popołudniowym	
10	Utworzenie świetlic wiejskich	
11	Poszerzenie oferty i opieki medycznej przez SP ZOZ	
12	Utworzenie ośrodków kultury w każdym sołectwie	
13	Organizacja sieci punktów nieodpłatnego specjalistycznego poradnictwa obywatelskiego	

8. Jakie rozwiązania mogą być odpowiedzią na **problemy dzieci i młodzieży**? Proszę o wpisanie pomysłów, które mogłyby zaistnieć w Twojej gminie?

.....
 .....
 .....
 .....
 .....

9. Jakie rozwiązania mogą być odpowiedzią na **problemy osób starszych**? Proszę o wpisanie pomysłów, które mogłyby zaistnieć w Twojej gminie?

.....
.....
.....
.....
.....

10. Jakie rozwiązania mogą być odpowiedzią na **problemy rodzin**? Proszę o wpisanie pomysłów, które mogłyby zaistnieć w Twojej gminie?

.....
.....
.....
.....
.....

11. Jeśli według Pana/Pani pominęliśmy w ankiecie jakiś ważny problem, to proszę go opisać w tym miejscu:

.....
.....
.....
.....
.....

12. Jeśli według Pana/Pani warto podjąć inne zadania, inicjatywy na rzecz integracji społecznej mieszkańców, które nie zostały wcześniej wymienione w ankiecie, to proszę wymienić poniżej

.....
.....
.....
.....
.....

Wyniki ankiet zostaną umieszczone w Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych publikowanej na stronie internetowej Urzędu Gminy Blizanów

DZIĘKUJEMY!

Załącznik Nr 2.

WYNIKI KONSULTACJI SPOŁECZNYCH PRZEPROWADZONYCH W ZAKRESIE ZDIAGNOZOWANIA PROBLEMÓW I POTRZEB SPOŁECZNYCH MIESZKAŃCÓW GMINY BLIZANÓW

Konsultacje przeprowadzono w lipcu 2015r.

Ankiety rozprowadzono wśród mieszkańców gminy Blizanów:

A: Metryczka respondentów:

1) **Grupa respondentów** liczyła 100 osób, zwrócono 64 poprawnie wypełnione ankiety (tj. 64% ankietowanych).

2) **Płeć** respondentów:

- 42 osób to kobiety
- 22 osoby to mężczyźni.

3) **Wiek** respondentów:

- 17-25 lat - 6 osób,
- 26-59 lat - 53 osób,
- 60 i więcej lat - 5 osób,

4) **Zawód** respondentów:

- uczeń – 2 osoby
- rolnik – 8 osób
- przedsiębiorca – 2 osoby
- pracownik umysłowy – 29 osób
- pracownik fizyczny – 8 osób
- emeryt/rencista – 6 osób
- bezrobotny – 9 osób
- inny (jaki?) - 0 osób

5) **Wykształcenie** respondentów:

- podstawowe – 10 osób
- zawodowe – 14 osób
- średnie – 24 osoby
- policealne – 4 osoby
- wyższe – 12 osób

B: Na podstawie ankiet uzyskano następujące wyniki:

I. **Ankietowani ocenili stopień zadowolenia z warunków życia w Gminie w skali 0-4.**

Średnia ocena w grupie respondentów została przedstawiona poniżej.

Lp.	Kryterium oceny warunków życia	Średnia ocena
1	Organizacja czasu wolnego (koła zainteresowań, kluby sportowe)	2,8
2	Dostęp do Internetu	2,7
3	Dostęp do informacji na temat wydarzeń w gminie	3,1
4	Dostęp do kultury: biblioteka, koncerty, wystawy	2,9
5	Organizacja imprez cyklicznych w gminie	1,1
6	Dostępność doradztwa psychologiczno-prawnego	2,1
7	Poziom opieki społecznej	3,1
8	Poziom opieki zdrowotnej	2,1
9	Bezpieczeństwo publiczne	3,2
10	Warunki mieszkaniowe	3,3
11	Miejsca rekreacji (np. parki, skwery, place zabaw)	1,9
12	Jakość szkół	3,4
13	Dostępność przedszkoli	2,1
14	Żywotność lokalnej tradycji i historii w codziennym życiu	3,1
15	Siła więzi międzyludzkich integrujących mieszkańców	3,1

16	Dostępność handlu i usług	2,7
17	Poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym gminy	3,2

II. Według ankietowanych dominującymi problemami społecznymi:

Problemy w grupie dzieci i młodzieży:	Odsetek respondentów wskazujący dany problem
☐ Brak pozytywnych wzorców i autorytetów	5,20%
☐ Przemoc ze strony rodziców	6,30%
☐ Alkohol i papierosy	48,10%
☐ Narkotyki	32%
☐ Chuligaństwo	16,80%
☐ Brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu	64,10%
☐ Brak możliwości rozwoju własnych zainteresowań	12,30%

Problemy w rodzinach:	Odsetek respondentów wskazujący dany problem
☐ Nieporadność życiowa	41,10%
☐ Ubóstwo	45,30%
☐ Bezrobocie	49,60%
☐ Alkoholizm	48,60%
☐ Bezradność opiekuńczo-wychowawcza	18,50%

☐ Niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami, mieszkańcami	9,60%
☐ Zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych	12,30%

Problemy w grupie osób starszych:	Odsetek respondentów wskazujący dany problem
☐ Izolacja społeczna (samotność)	33%
☐ Izolacja rodzinna (odrzućenie)	33%
☐ Niepełnosprawność	26%
☐ Niezdolność do samoobsługi	11%
☐ Brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu	56%

Problemy w obszarze opieki zdrowotnej:	Odsetek respondentów wskazujący dany problem
☐ Długi okres oczekiwania na usługi medyczne	57%
☐ Mała liczba lekarzy specjalistów	56%
☐ Ograniczona liczba wizyt domowych lekarza u osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych	42%

Problemy w obszarze edukacji:	Odsetek respondentów wskazujący dany problem
☐ Brak placówek wychowania przedszkolnego	46%

☐ Brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki	13%
☐ Ograniczone możliwości rozwijania zainteresowań edukacyjnych	62%
☐ Niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne	12%
☐ Brak stołówek szkolnych	12%

Problemy w obszarze kultury i sportu:	Odsetek respondentów wskazujący dany problem
☐ Brak organizacji pozarządowych inspirujących działalność kulturalną i sportową	12%
☐ Brak wiejskich świetlic i ognisk kultury	56%
☐ Nie w pełni wykorzystany potencjał historii i kultury regionu	23%
☐ Niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży	33%
☐ Zbyt mało imprez i wydarzeń środowiskowych	28%

III. Działania Gminy Blizanów mogące pozytywnie wpłynąć na rozwiązanie problemów społecznych według respondentów to:

Lp.	Działania Gminy	Średnia ocena konieczności podjęcia działania w skali 1-10
1	Utworzenie centrum pomocy Mieszkańcom	5,2
2	Organizacja sieci alternatywnych form wychowania przedszkolnego	4,8
3	Powołanie lokalnego stowarzyszenia na rzecz edukacji, kultury i integracji społecznej	3,6

4	Powołanie Klubu Seniora	7,5
5	Zwiększenie liczby cyklicznych imprez środowiskowych	5,2
6	Organizacja szkoleń z zakresu doradztwa zawodowego.	6,5
7	Organizacja szkoleń z zakresu doradztwa psychologiczno-pedagogicznego	5,2
8	Zwiększenie wsparcia dla lokalnych inicjatyw społecznych	4,2
9	Organizacja zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych w czasie popołudniowym	8,6
10	Utworzenie świetlic wiejskich	8,9
11	Poszerzenie oferty i opieki medycznej przez SP ZOZ	7,5
12	Utworzenie ośrodków kultury w każdym sołectwie	6,9
13	Organizacja sieci punktów nieodpłatnego specjalistycznego poradnictwa obywatelskiego	4,2

--	--	--

Załącznik Nr 3.

Poziom wskaźników monitorowania Strategii

L.p.	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika w latach (stan na 31.XII.)						
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej							
	Wysokość środków przeznaczonych na w/w pomoc (bez względu na źródło) zł							
	Wysokość środków przeznaczonych z budżetu gminy na pomoc społeczną (zł)							
2	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych (z wszystkich form)							
	Wysokość środków przeznaczonych na w/w pomoc							
3	Liczba rodzin korzystających z dodatków mieszkaniowych							
	Wysokość środków przeznaczonych na w/w pomoc							
4	Liczba osób bezdomnych							
5	Liczba osób skierowanych do DPS							
6	Liczba osób korzystających z WTZ							
7	Liczba osób niepełnosprawnych							
8	Liczba obiektów przystosowanych w gminie dla osób niepełnosprawnych							
9	Liczba nowych (w stosunku do poprzedniego roku) zrealizowanych usług społecznych							
10	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym (% ludności)							
11	Liczba udzielonych porad/ konsultacji specjalistycznych							
	Liczba osób korzystających z porad specjalistycznych							
	Liczba specjalistów w poszczególnych dziedzinach							

Liczba punktów poradnictwa specjalistycznego, typy porad specjalistycznych (np.: pedagogiczne, psychologiczne, prawne, zawodowe, socjalne i inne).									
Liczba Niebieskich Kart									

ⁱ Strona internetowa Gminy Blizanów

ⁱⁱ Informacja Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Blizanowie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Biura Świadczeń Rodzinnych od 01 stycznia 2014r. do 31 grudnia 2014r.